

**LISTY
Z AURA – PONTU**

2/2010

Obsah:

Vážení přátelé.....	3
Kontakty.....	4
Česká a slovenská dramatika.....	5
Arnošt Goldflam	Benjamin Kuras
Zuzana Dzurindová	Ondřej Elbel
Adam Nowak	
Nové překlady.....	8
Anglicky psaná dramatika	
Leach/Wakefield – Š. Dominik	Eno - Křivánková
Wilde – P. Dominik	Bennett - Josková
Baron - Pošta	
Německy psaná dramatika	
Kipphardt - Balvín	Palmetshofer – Musilová-Kyrianová
Jelinek(ová) - Schnelle	Laucke - Kotrouš
Bärfuss - Kotrouš	
A další..	
Sikorska-Miszczuk – Jiříčka	Bašović – Zahirović/Cindlerová/Perůtková
Kajzar - Jiříčka	Pinget – Krupa/Trtílek
Hry, které je po dohodě možno získat jen za tantiémy.....	17
Nepřeložené texty.....	18
Anglicky psaná dramatika	
Burgess	Hare
Logan	Svanoe
Butterworth	Stephens
Ephron(ová)	Greig
Ruhl(ová)	McLean
Crimp	Burke
Shepard	Cho
O'Neill - King	+ <i>Irvin Welsh</i>
Crouch	
Německy psaná dramatika	
Schimmelpfennig	Mitterer
Heckmanns	Schmidt(ová)
Stockmann	Aigner(ová)
van Daal	
A ještě další...	
Vinterberg – Rukov (Dánsko)	

Vážení a milí přátelé,

Připravili jsme pro Vás prázdninové čtení v podobě **letních Listů z Aura-Pontu** s nabídkou aktuálních textů za poslední období.

Kromě dalších nových překladů naleznete v nabídce i zatím nepřeložené novinky zejména z anglosaské a německé oblasti.

Připomínáme, že aktuální číslo **Listů z Aura-Pontu** je vždy k nahlédnutí na [našich webových stránkách \(www.aura-pont.cz\)](#), včetně aktuálních [Novinek z Aura-Pontu](#), kde se dozvíte o dalším dění v naší agentuře. Máte-li zájem o starší čísla Listů, [napište nám](#) a my Vám je zašleme elektronicky či poštou. Jejich obsah průběžně ukládáme do naší internetové [Rukověti dramaturga](#), kde je k dispozici úplný přehled nabízených textů. Nyní v ní naleznete informace o **více než 3500 textech původních českých a slovenských her, překladů i textů zahraničních autorů v originále, aktualizace databáze probíhá průběžně.**

Připomínáme, že Vaším zájmům vycházíme vstříc dalšími službami:

- na požádání Vám zašleme text námi zastoupených autorů a překladatelů,
- rozhodnete-li se některý z nich inscenovat, získáme pro Vás souhlas autora,
- vystavíme provozovací smlouvu.

Rovněž Vám texty **zahraničních autorů** (nabízené i Vámi vyžádané):

- obstaráme,
- v případě Vašeho zájmu doporučíme překladatele, dojednáme smlouvu se zahraniční agenturou,
- dojde-li k provozování, je naší odměnou provize z autorských honorářů,
- nedojde-li k provozování, vyúčtujeme Vám předem dohodnuté vynaložené náklady.

Díky našim bohatým zkušenostem a kontaktům v zahraničí Vám můžeme nabídnout **vyřízení práv k provozování děl** autorů z mnoha zemí celého světa:

vlámské části Belgie,	Maďarska,	Rumunská,	Srbska,
Bulharska,	Německa,	Ruska,	Švýcarska,
Holandska,	Polska,	Skandinávie a Pobaltí	USA,
Chorvatska,	Rakouska,	Slovinska,	Velká Británie a Irsko

a mnoha dalších (kromě Francie, Itálie a Španělska, kde jsou v současné době tamní monopolní agentury vázány exkluzivními smlouvami).

Můžete nás však kontaktovat i v případě, kdy si nejste jisti, kam se obrátit.

Vždy Vám alespoň poradíme.

Rádi Vám taktéž pomůžeme při výběru titulu, vhodného právě pro Vás. Vaše případné jednodušší dotazy zodpovíme telefonicky, složitější pak písemně.

Naše [produkční oddělení](#) Vám v případě potřeby pomůže při výběru interpretů. Dále Vám můžeme doporučit například režiséra, choreografa, případně výtvarníka nebo autora hudby.

Těšíme se na Vaše reakce.

Jitka Sloupová, Michal Kotrouš

Kontakty

VEDENÍ AGENTURY:

Petra Marková, výkonná ředitelka – tel.: 251 554 938, petra.markova@aura-pont.cz

DIVADELNÍ ODDĚLENÍ:

Petra Marková, vedoucí – tel.: 251 553 994, petra.markova@aura-pont.cz

Texty a agentáž

Jitka Sloupová – tel.: 737 606 139, jitka.sloupova@aura-pont.cz

Michal Kotrouš – tel.: 603 265 067, michal.kotrous@aura-pont.cz

Zahraniční práva

Anna Pýchová – tel.: 251 553 994, anna.pychova@aura-pont.cz

FINANČNÍ ODDĚLENÍ:

Martin Chramosil – tel.: 251 554 084, martin.chramosil@aura-pont.cz

Markéta Kotrbová – tel.: 251 554 084, marketa.kotrbova@aura-pont.cz

Jana Šmídová – tel.: 251 554 084, jana.smidova@aura-pont.cz

PRODUKČNÍ ODDĚLENÍ:

Jiří Havel – tel.: 251 550 179, jiri.havel@aura-pont.cz

Markéta Mayerová – tel.: 251 553 993, marketa.mayerova@aura-pont.cz

SEKRETARIÁT:

Barbora Hledíková – tel.: 251 554 938, 251 553 992, barbora.hledikova@aura-pont.cz

Najdete nás na adrese:

Veslařský ostrov 62

147 00 Praha 4 - Podolí

tel. ústředna: 251 554 938

fax: 251 550 207

e-mail: aura-pont@aura-pont.cz

www.aura-pont.cz

Česká a slovenská dramatika

Arnošt Goldflam

BLBÁ VERUNA

6 m, 3 ž

„A proč jsme blbí, mami? Já jsem taky blbá?“

Melancholická komedie o konci starého světa. Důchodce AG vzpomíná (tentokrát v těle mladé dívky) na to, co všechno jsme prožili, jak jsme za bývalého režimu naučili létat, stát se neviditelnými, páchat sebevraždy a jak si třeba užít důchod.

Děvčátko Veruna nás provází svým životem, od časů prvních májů a průvodů za socialismu, ve kterých ale Veruna vidí i zvířata ze ZOO, svět její fantazie se prolíná se světem reálného socialismu, monology otce a matky se vracejí do minulosti, do časů vzájemné romantické lásky, v kontrastu k tíživé atmosféře 50. let. Zatímco další postava děje, Libor, s Verunou řeší problematiku šulina a kudy různí lidé čurají, otec musí v práci vysvětlovat, proč na prvomájovém průvodě nemával mávátkem, a končí v blázinci – myslí si totiž, že je neviditelný. V blázinci se seznámí se zpěvačkou, kterou považuje za ruského zpěváka Verněse, s bláznem, jenž se domnívá, že je Stalin. Otec se zabije skokem z okna – chtěl létat...

Postavy se zdvojují, Veruna s matkou se snaží léčit smutek zpěvem u socialisticky smýšlející učitelky zpěvu alias zpěvačky z blázince – ona a její písně jsou jakési průvodkyně celým dějem. Čas běží a z Veruny a do ní zamilovaného Libora jsou teenageři, kteří horlivě čtou zakázanou literaturu, Kafku i Rychlé šípy. Četba Kafkova Procesu se prolíná do reality, Matka si najde nového druha a Veruna se schází s kamarády, kteří milují zakázané knížky... Matka se stává ošetřovatelkou v blázinci a stará se o již zestárlého blázna, Stalina, který ji chce fyzicky zlikvidovat, po ulicích se šourá již zestárlý bývalý otcův šéf a Libor se v parku rozchází s Verunou... je to konec jejich vztahu, ale i jednoho smutného, ale i krásného bývalého světa... Melancholická, dojemná, ale i černá komedie o tom, co bylo dřív, byla uvedena v brněnské Huse na provázku v autorově režii v květnu 2010.

Zuzana Dzurindová

SVRBÍ

2 m, 2 ž

Hořko-komický příběh Margity, Marty a Stana sice může někdo pokládat za genderový, ale prostřednictvím sugestivního stylu nemluví hra jen o ženských problémech - vypovídá o ženě jako člověku se všemi existenciálními problémy, o člověku jako takovém. Margita a Marta mají totiž každá vlastní neprůstřelnou, téměř vědeckou teorii o tom, jak správně naložit se životem. Neštítí se ničeho, aby dokázaly svoji pravdu. Jejich obětí beránkem se stává Martin přítel Stano, který se v tom celém snaží najít, co někde po cestě ztratil. Svoje „mužství“. Nějak se mu to však nedaří. Martě a Margitě se nedaří mnoho lépe. Jediný, kdo se spokojeně usmívá, je obživlý čistící prostředek, postava svalnatého a výkonného Mr. Proppera...

"Tato hra odhaluje principy přirozené nepřirozenosti žen 21. století ve dvou extrémních případech. Stále více se v našem okolí objevují schopné, inteligentní, vtipné ženy ("ženomужи"), pro které vyrovnané partnerské protějšky nejsou k dostání. Rozpor mezi nabídkou a poptávkou. Mohlo by se zdát, že hra bude jeden velký povzdych. Je to však pokus podívat se na nás i z druhé strany. Tedy čeho všeho jsme samy schopny, pro jakési 'vztahové blaho', aniž bychom se, ve své 'přeemancipované' sleposti, dokázaly nad sebou pozastavit." (herečka Barbora Poláková).

Hra ryze ženského inscenačního týmu měla premiéru v A studiu Rubín v říjnu 2009.

Adam Nowak (Slovensko)

IRISH COFFEE

7 m, 3 ž

Sonda do života převážně mladých slovenských a polských gastarbeiterů v Irsku, s charakteristickým drsným humorem a sexuálními narážkami. V ději se zajímavě střídají repliky ve slovenštině, polštině, angličtině, časem hry je jeden večer a noc v tomto podniku.

Jak již název napovídá, hra se odehrává ve fast foodu, v bufetu typu „take away“. Zde pracuje pestrá směsice zaměstnanců ze Slovenska i Polska, fast food navštěvuje opakovaně žena a muž z Irska, objeví se i další irští zákazníci, střízliví, agresivní, různí.

Hlavní zápletkou je vztah Bratislavana Sama a Polky Ašky, kteří během hry řeší svůj milostný vztah. Aška se z něj chtěla osvobodit a našla si Poláka, Samo ji však miluje egoistickou láskou a oba se v tomto vztahu zmítají. Do toho základního motivu vstupují i vedlejší – konflikty se zákazníky, irská žena se ukáže být někdejší Samovou milenkou a její nynější přítel Sama nakonec v „irish coffee“ zmlátí atd. Dialogy ve třech jazycích jsou dynamické a stručné, atmosféra celé hry chmurně hutná (počasí před fast foodem je větrné a deštivé). I když nakonec dojde k potyčce mezi Samem a Irem a k dalším dílčím konfliktům, vztahy a problémy zůstávají nedořešené a otevřené, stesk po domově zůstává také, návrat je ale většinou z finančních důvodů zatím nemožný či nechtěný.

Hra se účastnila radokovské soutěže původních dramatických textů za rok 2009.

Benjamin Kuras

SEBEKLAMY

2 m, 2 ž

Inteligentní komedie s feministickým nádechem, v níž stárnoucí francouzští filozofové Simone de Beauvoir a Jean-Paul Sartre v řadě komických i trapných situací postupně odhalují, že jejich celý milostný, spisovatelský, politický i filozofický život byl postavený na sebeklamech čili "falešné víře", která byla jednou z jejich hlavních filozofických objevů. Bohatě jim k tomu pomáhají Sartrova mladší sexy milenka a herečka mnohých jeho her Wanda a v absurdně komické roli revolucionář Che Guevara.

A.C. Doyle, Ondřej Elbel

PŘÍPADY SHERLOCKA HOLMESE

11 m, 3 ž

Hra přivádí na jeviště největšího z detektivů. Vychází z druhého románu o Sherlocku Holmesi. Případ nazvaný Podpis čtyř začíná v pokoji na nejslavnější staromládenecké adrese Baker Street 221b. Holmesův geniální mozek se trápí, protože už dlouho nedostal vzrušující případ. V té chvíli přichází Mary Morstanová s podivuhodným příběhem, jenž rozjede kolotoč napínavých událostí. Nechybí vražda, ukradený tajemný poklad nedozírné ceny, neschopná policie, láska a zápletky, které může vyřešit pouze Holmesův pronikavý intelekt.

Text hry nabízí navíc i malou exkurzi po světě Sherlocka Holmese. Příběh doprovázejí komentáře, které vycházejí z knihy Josefa Škvoreckého *Nápady čtenáře detektivek*. V ní autor z různých stran nahlíží na svět Velkého detektiva i jeho následovníky.

Případy Sherlocka Holmese měly premiéru v únoru roku 2009 v Divadle Šumperk.

Karel Čapek, Ondřej Elbel
POLICEJNÍ POHÁDKA

5 m, 4 ž (možné v menším obsazení - 3 m, 2 ž)

Dva strážníci, neposlušná princezna a hrozná saň, která vlastně není až tak hrozná. To jsou hlavní postavy jedné z *Devatera pohádek*, které sepsal Karel Čapek. Hra kombinuje motivy z Velké policejní pohádky do jednoho uceleného příběhu.

Strážníci Vokoun a Halaburd jsou spravedliví a neohrožení strážci zákona, kteří si i přes svou občasnou nešikovnost poradí s těmi nejhoršími padouchy. Dokáží vyhnat veverku, která se usadila trpaslíkovi v bytě, porazit draka, který je zlý vlastně jen na první pohled a nakonec přivolat odborníka, který si s ním poradí.

Legrace, nadpřirozené bytosti a láska, která všechno zachrání – to vše je v pohádce, která je určena dětem od 4 let.

Nové překlady

Anglicky psaná dramatika

Roger Leach, Colin Wakefield (Velká Británie)

DVOJNÍK, ČI DVOJČE? (DOUBLE OR TWIN)

z angličtiny přeložil Šimon Dominik

4 m, 5 ž

situační komedie

Příběh se odehrává během jedné sobotní noci v malém hotelu, do kterého přijíždí čerstvě ženatý Dave a jeho nejlepší kamarád Desmond, který mu byl na svatbě za svědka, aby zde počkali na Davidovu ženu Angeline, která musela kvůli nevolnosti strávit noc v nemocnici. Desmondovým úkolem je dohlédnout na neposlušného Davida, aby během nevydařené svatební noci netropil žádnou neplechu. Situace se však začne komplikovat díky atraktivní recepční Valerii, jejímu zlobivému dvojčeti Vanesse, Davidově nedůvěřivé tchýni, starému hluchému knězi, bláznivému majitelce hotelu a jejímu synovi, který je od Davida k nerozeznání.

Řetězec událostí, které se poté strhnou, je plný omylů a nedorozumění. Rošády mezi mladými milenci se střídají s výstupy excentrické majitelky hotelu, nabubřelé tchýně a nahluclého starého kněze.

Hra je napsaná v rychlém a svěžím tempu, plném nečekaných zvratů a záměn. Autorům se z dané situace, za pomoci tří hotelových pokojů a různých dveří, podařilo vytěžit maximum. Postavy neustále vycházejí a zase mizí, schovávají se nebo jsou naopak přistiženy v nevhodné situaci. Řetězec bizarních událostí nakonec vrcholí fantastickým odhalením, které spojuje všechny zúčastněné do jednoho velkého rodinného propletence, z kterého není vynechán dokonce ani starý kněz.

Komedie plná omylů byla uvedena ve Studio Theatre v South Hill Parku v Bracknellu v roce 1993.

Oscar Wilde (Velká Británie)

IDEÁLNÍ MANŽEL (IDEAL HUSBAND)

z angličtiny nově přeložil Pavel Dominik

9 m, 6 ž

hořká komedie

Lord Chiltern je svědomitý představitel dokonalého politika. Jeho minulost je bez chybičky, chová se zásadově, má milující chytrou ženu Gertrudu. Jeho nejlepší přítel a dandy lord Gorig se dvoří jeho sestře Mabel a vše se zdá být v pořádku.

Ale jednou na jejich večírek přijde i Gertrudina bývalá spolužačka lady Cheveleyová, která byla dlouhou dobu ve Vídni. Připomene lordovi jednu starou transakci, podvod, díky němuž přišel k veškerému majetku. Za své mlčení chce, aby podpořil naprosto nevýhodný projekt Argentinského průplavu ve sněmovně. Vložila do něj totiž mnoho peněz. Chiltern se ocitá v pasti. Jakožto poctivý muž nemůže podpořit podvod, ale jeho minulost by jej mohla zničit. Svěří se pouze svému příteli Gorigovi, který si promluví s Gertrudou.

Naznačí jí situaci, a jeho slova potom ještě potvrdí i její nepřítelkyně. Gertruda je zklamaná, přesto se drží manžela. Bohužel si však sjedná s Gorigem schůzku, na niž nepřijde, čímž uvolní místo lady Cheveleyové, která k němu přijde a je sluhou považovaná za Gertrudu. Gorig si myslí, že dokáže vyřešit rodinnou krizi, když k sobě pozve Roberta Chilterna a promluví si s ním před ní. Ten ale objeví za zástěnou proradnou lady, naštve se na přítele a odejde. Gorig má však proti vyděračce ještě jednu zbraň. Nalezl totiž brož, kterou ztratila na večíрку. Kdysi ji ukradli jeho sestře..

Lady se vzdá, odjede, před tím se ale ještě dokáže pomstít: pošle Gertrudin zoufalý dopis pro

Goriga, jenž vypadá jako milostný, Robertovi Chilternovi. Ten se, ale shodou náhod domnívá, že je určený pro něj a ani si nepřečte adresu. Vše se zdá být v pořádku, dokud těchto událostí nepoužije Gorig jako své poslední zbraně tentokrát proti Robertovi, chce ho přimět k, aby souhlasil s jeho sňatkem s Mabel...

Anglická salonní komedie slavného autora i po více než sto letech od svého vzniku oslovuje dnešní publikum svým inteligentním humorem, ironií a překvapivým rozuzlením téměř detektivní zápletky. Hraje se s velkými úspěchy po celém světě - snad také proto, že vždycky budou existovat manželé a politici, jejichž ideálnost bude přinejmenším relativní. Světová premiéra hry se konala v Anglii roku 1895.

S textem je možno se seznámit i v citlivě modernizující úpravě překladatele Pavla Dominika.

Jeff Baron (USA)

NA NÁVŠTĚVĚ U PANA GREENA (VISITING MR. GREEN)

z angličtiny přeložil Miroslav Pošta

2 m

Optimistická tragikomedie. V manhattanském činžáku žije pan Green, šestaosmdesátiletý pravověrný žid. Nikam nechodí, nevybírá poštu, nekupuje si jídlo, nevaří a neuklízí. Před časem zemřela jeho věrná manželka, se kterou „se v životě nepohádali“, která všechnu tuto práci zastala. Do Greenovy existence vstupuje Ross Gardiner, devětadvacetilý zaměstnanec American Express, perspektivní mladý muž z dobré rodiny. Ross byl odsouzen k trestu obecně prospěšných prací - starat se po nějakou dobu o pana Greena, jehož bezpečnost ohrozil rychlou jízdou.

Jejich vztah začíná agresivním odmítáním ze strany starého pána, které se zlomí, když zjistí, že i Ross pochází ze židovské rodiny. Sympatie k mladému muži ale znovu pomínou, když se mu přizná, že je gay. Pro pana Greena je představa židovského gaye zcela absurdní a radí Rossovi, aby se oženil. Autor nechává Rosse svoje stanovisko zcela obhájit a vysvětlit i tím způsobem, že srovnává svoje postavení s tím, co zažívali židé během holocaustu.

Nově vyjde najevo, že Green má dceru, která se provdala mimo svou víru, takže ji otec za svou dceru už nepovažuje. Ukáže se ale, že jeho žena byla s dcerou po celá dlouhá léta v písemném kontaktu. Toto zklamání Greena málem připraví o rozum, ale Ross, který je podobnou obětí odmítnutí ze strany svých rodičů, dokáže Greenovu zatvrzelost postupně zvrátit. Hra končí v okamžiku, kdy se ozve domovní zvonek - a za dveřmi je Greenova zatracená dcera.

Hra měla premiéru 20. června 1996 na Berkshirském divadelním festivalu v americkém Stockbridge ve státě Massachusetts. Poté se celý rok hrála v newyorském Union Square Theatre (1997–1998). Od té doby byla přeložena do 23 jazyků a hrála se v 37 zemích ve více než 300 nastudováních, a zařadila se tak mezi celosvětově nejhranější hry. Po celém světě také sklídila řadu nominací a ocenění za nejlepší hru (Kulturpreis Europa, Německo, Izrael, Řecko, Mexiko aj.).

Will Eno (USA)

THOM PAIN - NA MOTIVY NIČEHO

z angličtiny přeložila Blanka Křivánková

1 m

Monodrama, v němž se protagonista prostřednictvím vzpomínek na různá období života vyrovnává s krizí středního věku, se zklamáním, ztrátou a nesplněnými touhami. Na povrch se dostávají jak vzpomínky na ztrátu oblíbeného psa v dětství, tak emoce doprovázející odchod milované ženy, a tyto dva proudy se během monologu prokládaného surrealismem, černým humorem i drsnými slovními výpady vůči divákům prolínají i zaměňují. Divák je důležitou součástí Painovy místy až nepříjemně terapeutické a často melodramaticky laděné zpovědi, stává se vrbou, nechtěným rukojmím jeho sdílené bolesti i obrazným fackovacím panákem.

Hra byla ve světové premiéře uvedena v roce 2004 v Pleasance Theatre na festivalu v Edinburghu, kde získala cenu First Fringe, krátce nato se přesunula do londýnského Soho

Theatre. Americká premiéra se uskutečnila v únoru 2005 v off-broadwayském DR2 Theatre s Jamesem Urbaniakem v titulní roli a v režii Hala Brookse. V tomtéž roce bylo drama také jedním ze tří finalistů Pulitzerovy ceny.

Will Eno (1965) je americký dramatik, kterého kritik New York Times Charles Isherwood po uvedení Thoma Paina nazval "Samuelem Beckettem generace Jona Stewarta". Velmi pochvalně se o něm vyjádřil i Edward Albee. Kromě off-Broadwaye a Londýna uvedly jeho hry i scény v Berlíně, Sydney a Sao Paolu. Mezi jeho další dramata patří například *Tragedy: a tragedy*, *The Flu Season*, *Kid Blanco*, *King: a problem play* a nedávná adaptace *Peera Gynta*.

Allan Bennett (Velká Británie)

ZLOZVYK UMĚNÍ (THE HABIT OF ART)

Z angličtiny přeložila Zuzana Josková

10 m, 2 ž

Bennettova zatím poslední hra (2009) byla uvedena v londýnském Národním divadle a zachycuje jednu zkoušku hry současného dramatika, jejímiž hrdiny jsou básník W.H.Auden, skladatel Benjamin Britten a jejich životopisec Humphrey Carpenter. Jedná se tedy o „divadlo na divadle“, a „hru ve hře“.

Dramatik Neil ve své hře zkoumá složité vztahy mezi uměním a soukromím geniálních umělců – a vztah, který mají „obyčejní lidé“ – Kalibáni – k „nesmrtelným“. A konečně tématem hry je i vztah vysokého a nízkého v tom nejobskurnějším slova smyslu: Auden i Britten jsou zde představeni nejen jako geniální umělci, ale také jako praktikující homosexuálové, jejichž „úchylnka“ byla společností trpěna, byť je v jejich době stavěla de iure mimo zákon. Fakt, že Bennettovými hrdiny jsou však zároveň současní herci, kteří Neilovu hru studují, dodává textu další rozměr: Generace géniů, jakkoli rozporuplných, vymřely, zůstali jen (?) Kalibáni.

Německy psaná dramatika

Heinar Kipphardt (Německo)

JOEL BRAND, HISTORIE JEDNOHO OBCHODU (JOEL BRAND, DIE GESCHICHTE EINES GESCHÄFTS)

z němčiny přeložil Josef Balvín

16 m, 2 ž

hra podle skutečné události

Píše se duben 1944 a nacistům se ve válce přestává dařit. Chybí jim pracovní síly, důležité suroviny i vojenská technika. Pomalu se musí připravit na možnost, že budou nuceni se spojenci uzavřít mír. A právě proto se rozhodnou provést výhodný obchod – vymění milion převážně maďarských Židů za 10 000 nákladních aut či jiný vojensky důležitý materiál, který by použili na východní frontě. Tím by posílili své vojenské pozice, získali lepší postavení pro vyjednávání se západními velmocemi a postavili je proti Rusku.

Jednání v Budapešti se na Himmlerův příkaz ujmu předáci SS Kurt Becher a Adolf Eichmann, který má v případě neúspěchu jednání zorganizovat rychlou likvidaci maďarských Židů. Za prostředníka jednání se židovskými organizacemi a západními velmocemi si vyberou Joela Branda, maďarsko-německého sionistu a předního funkcionáře maďarské židovské záchranné organizace Waada, který je ovšem v širším kontextu spíš bezvýznamnou figurkou. Brand se vyjednávání ujímá s obrovským zápalem, snaží se o záchranu maďarských Židů za každou cenu, aniž by byl schopen zvážit širší důsledky obchodu. Ten je pro spojence v okamžiku vylodění v Normandii z vojenských i morálních důvodů pochopitelně naprosto nepřijatelný. Branda, jakéhosi novodobého Dona Quijota, tak čeká anglické zajetí v Egyptě a maďarské Židy

pochody smrti.

Jako prameny pro sepsání tohoto dramatu autor využil četné historické dokumenty týkající se tohoto vyjednávání a postav Joela Branda či Adolfa Eichmanna. Navzdory pozdějším výtkám vylíčil Branda jako velkého hrdinu.

Elfriede Jelinek(ová) (Rakousko)

TOTENAUBERG

z němčiny přeložila Barbora Schnelle

8 m, 6 ž

Samotný název hry evokuje na první pohled dva významy. Jedná se o záměrně zkomolený název vesnice Todtnauberg (ležící v německém Schwarzwald), v níž se nachází chalupa filozofa Martina Heideggera, který zde uprostřed přírody a v odloučení od městské civilizace napsal většinu svých prací. Název však lze analyzovat i etymologicky – díky záměně hlásek se namísto statického a pasivního označení smrti (Tod, a ve starší němčině – na kterou si Heidegger ve svých spisech potrpěl – Todt) přibližuje aktivnímu zabíjení (töten) s materiálně definovanou konsekvencí existence mrtvých (die Toten).

Elfriede Jelinek se pak ve své hře skutečně pokouší ukázat, jak na základě pasivní heideggerovské filozofie bytí, které je uzavřeno samo v sobě, vzniká podhoubí pro násilné činy člověka, který nedokáže spatřit svou existenci v kontextu reálného světa, a proto podléhá jeho mytologizaci bez ohledu na její reálné konsekvence. Ty vidí Jelinek v této hře v časovém horizontu od hrůzných činů nacionálně socialistického režimu až po současnost, která – nepoučena historií – pokračuje v nenávistném zacházení s cizinci a devastuje svůj životní prostor jeho zpředmětněním a redukcí mezilidských vztahů na ekonomicky utilitární vazby.

Hlavními postavami hry jsou Starý muž (Der alte Mann) a Žena středních let (Die Frau), přičemž autorka nezamlčuje, že mají reálné pozadí: jedná se o německého existenciálního filozofa Martina Heideggera a politickou teoretičku (jak si přála, aby se označovala její práce) židovského původu Hannah Arendt. Taková konkretizace postav hry je však dvojlomná – obě jsou sice nositeli výpovědi svých reálných předobrazů, zároveň to však nejsou, jako v žádné z her Elfriede Jelinek, autobiograficky portrétované osoby. Jejich promluvy jsou vědomě zcizovány a prostoupeny autorskou subjektivací. Elfriede Jelinek podle svého vlastního vyjádření pracuje s citacemi filozofických textů po vzoru hudebních variací „na téma Heidegger“. Hudební složka jejich textů je skutečně dominantní – citáty jsou často významově pozměněny na základě zvukomalebnosti slov a tvorba textu je vědomě podřizována hudebně-kompozičním schémátům.

Výběr dalších postav (Mladá venkovská servírka, Dva Tyroláci, Starý Sedlák atd.) je podřízen tendenční výpovědi hry, která ukazuje prostředí alpské turistiky jako líheň antihumanistických a fašistických postojů manifestujících se v drancování přírody, jejíž hodnota spočívá pouze v její turisticky zpeněžitelné finanční částce, a nenávistném, separatistickém vztahu k turistům (cizincům), na které je však zisk domácího obyvatelstva odkázán.

Lukas Bärfuss (Švýcarsko)

ROPA (ÖL)

z němčiny přeložil Michal Kotrouš

2 m, 3 ž

Lukas Bärfuss je ve všech svých hrách zábavným moralistou – mrazivým, ale i tvrdě úsměvným způsobem nastavuje zrcadlo povrchním a pokryteckým mezilidským vztahům, které jsou vystaveny morální zkoušce na některé z aktuálních společenských témat (otázka víry v Boha, euthanasie, zneužívání zemí třetího světa, mentální postižení atd.)

I v této hře se setkáváme s postavami řešícími dilema, tentokrát na téma „pomáháme, či škodíme zemím třetího světa?“ Zatímco Herbert a jeho přítel Edgar chtějí pohádkově zbohatnout, hledají zatím neúspěšně ložisko ropy a jsou vystaveni nepřízni nejmenované rozvojové země a nenávisti jejích obyvatel, manželka Herberta Eva se o samotě ve své

rezidenci nudí, stává se alkoholičkou a jedinou společnicí je jí služka Gomua, která neumí téměř německy a alkoholové můry a vidiny své paní jsou jí zcela cizí. Dlouhé monology Evy o hodných běloších, kteří přišli pomáhat, Gomua vůbec nechápe. Eva se tak propadá do svých fantazií a není zcela zřejmé, co je realita a co její rauš. Dává se tak do rozhovoru s Elsou a projektuje si do ní své temné já a vsugerovanou mučednickou roli (je možné, že Elsa opravdu existuje a je ženou Edgara). Věčně opilá Eva je přesvědčena, že „dialog mezi různými kulturami je možný“. Nakonec ale svádí Edgara, protože ten chce neúspěšný dobrodružný podnik opustit a Eva chce, aby kvůli Herbertovi, kterého miluje, nadále zůstal.

V druhé půli hry se dozvídáme, že muži ropu našli. Herbert se však o Evině nevěře dozvěděl, chce ji pouze vyplatit a pak se s ní rozejít. Chce nadále udržovat přátelství s věrným Edgarem. To však již nelze – Eva Edgara těžce postřelila a totéž zřejmě chystá s Herbertem... Nebo to všechno bylo jenom její delirium a propocená Eva se v luxusním hnízdě pouze probudila?

Hra o roli Evropanů v „rozvojovém“ světě, ale i o sobectví, lásce a přátelství, měla premiéru v Deutsches Theater Berlin v září 2009.

Ewald Palmetshofer (Rakousko)

HAMLET JE MRTVÝ. BEZ TÍŽE (HAMLET IST TOT. KEINE SCHWERKRAFT)

přeložila Veronika Musilová - Kyrianová

3 m, 3 ž

Hra předvádí zarputilost a nevoli postav, nečinných a bez perspektivy. Nebe je prázdné, přírodní zákony maximálně lyrický žert, vše je ovládáno totální ekonomizací, svět se otáčí jako centrifuga a otázka bytí či nebytí ztrácí na významu, když už je o nebytí rozhodnuto.

Autor útočí naléhavou slovní komikou, pohrává si přitom s rytmem a jazykem a zaplétá postavy do problémů, z nichž nakonec zůstává pouze otázka: rezignovat, nebo jednat?

Hra postupně odhaluje prostý příběh: syn Mani a dcera Dani přijedou z města ke svým rodičům Kurtovi a Karo na oslavu narozenin pětadevadesátileté babičky. Z oslavy jdou na pohřeb svého kamaráda z dřívějšíka, Hanesa, kterého zastřelil jeho otec, protože bral drogy a kradl doma peníze. Potom se jeho otec zastřelil sám ze zoufalství nad tím, že mu žena zahýbala s Kurtem. Na Hanesově pohřbu Mani a Dani potkávají Oliho a Bínu, další kamarády, se kterými si byli dřív opravdu blízcí. Mezi Olim a Dani bylo dokonce něco víc než přátelství, ale protože Oli měl strach nějak zasahovat mezi Dani a Maniho a rušit jejich pevnou sourozeneckou vazbu, oženil se nakonec s Bínou. A Mani a Dani zůstali sami, je jim přes třicet a jejich život jakoby už dlouho stál na místě. Doma jejich otec Kurt sní o zcela novém začátku a matka Karo plánuje vraždu babičky, která žije tak nepřírozeně dlouho. Všichni by určitě rádi žili nějak šťastně a spokojeně, ale nejsou schopni jednání, jež by jim z bezvýchodné přítomnosti pomohlo. A tak čekají, že se stane něco, co je spasí. Když se pak něco stane a rozpohybuje to další dění, jako by se jen zopakovala tragédie Hanesovy rodiny.

Palmetshofer analyzuje svět, v němž Hamlet potažmo Bůh jsou mrtví, kde být nebo nebýt už není ta pravá otázka, protože se od sebe oba stavy nijak neliší, a stejně tak dobro a zlo. Nebe je stroj a svět je centrifuga – bez tíže plyne život, v němž chybí přirozený základ, na němž by bylo možno začít společně něco vytvářet. Nejvýraznějším prostředkem, kterým Palmetshofer výše zmíněné tematizuje, je právě jazyk, řeč, kterou se jeho postavy vyjadřují. Na první dojem může působit jako běžná hovorová mluva s expresivními prvky, ale ve skutečnosti jde o stylizaci, promyšleně rytmizovanou umělou řeč, do níž je ta běžná vyhrocena. Postavy mezi sebou komunikují, ale jejich řeč komunikaci neumožňuje; jazyk, v němž myslí a jímž se snaží přijít na to, co by měly udělat, je zrazuje, protože na to nové, co hledají, se ve staré mrtvé řeči přijít nedá. A tak jsou chyceny ve smyčkách čekání, doufání a samoty.

Existenciální rozměr hry a její bezvýchodný konec neznamenal, že by hře chyběl humor nebo že by cesta, po které se vydá, vůbec nikam nevedla: dochází při ní totiž k jakémusi negativnímu vymezování toho, co je třeba hledat.

Hra byla nominována v soutěži o nejlepší německy psanou současnou hru a byla uvedena v rámci festivalu současné německé dramatiky v Mülheimu 2008. Měla premiéru ve vídeňském Schauspielhausu, u nás ji v české premiéře chystá Činoherní studio v Ústí nad Labem.

Dirk Laucke (Německo)
NA VŠECHNY SE NEDOSTANE (FÜR ALLE REICHT ES NICHT)
z němčiny přeložil **Michal Kotrouš**
2 m, 2 ž (4 ž)

Hlavním dějištěm aktuální hry s časovým omezením „od soumraku do úsvitu“ je česko-německé pohraničí se všemi různými vietnamskými tržnicemi, pašováním lidí i věcí, svět sám pro sebe, svět pohraničí bývalé NDR a ČSSR. V tomto prostředí se pohybuje i ústřední dvojice, čtyřicátník Jo a pětatřicátnice Anna, dopadající na jednu nohu (spadla pod vlak při překrotném odjezdu východních Němců na Západ v roce 1989). Pašují přes hranice do Německa cigarety, černý trh jim stačí jen na základní živobytí. Osud jim však připraví nečekanou životní zápletku. Na lesní cestě objeví opuštěný nákladňák s cigaretami a polomrtvými Asiaty...

V česko-německém pohraničí žije v zapadlém koutě i bývalý důstojník německé lidové armády Heiner. Jeho koníčkem jsou staré armádní stroje, a tak s láskou zrenovoval vysloužilý tank a dal mu jméno po své manželce - Martina. Martina v 70. letech emigrovala i s její dcerou Manuelou na Západ a opustila ho, což jí Heiner nemůže zapomenout. Teď je Manuela s jeho vnučkou Chayenne na návštěvě – levicově zaměřená dospělá žena a její "konzumně-západácká" dcera v česko-německém pohraničí, kde není žádná práce a kde se čas zastavil. Heiner má v plánu s tankem vozit za peníze turisty po lese - s Vietnamci má již také své zkušenosti, přišli v 80. letech s prázdnými rukama pracovat v pohraničních textilkách...

Jednoho dne Heiner postřelí na svém pozemku vlka a Jo a Anna, jeho známí, mu navíc přivezou na pozemek auto plné Asiátů. Opět "Vietnamci" - ale v jiných souvislostech. Co s nimi? Jsou zde přece ilegálně, vlastně neexistují, nikdo je nepotřebuje... A postřelený vlk také ještě žije. Heiner se nakonec rozhodne po četných peripetiích s ostatními na svém pozemku odvézt dodávku za hranice do Čech a nechat Asiaty opět svému osudu - netuší, že uvnitř dodávky je omylem i jeho dcera, „západačka“ Ela, kterou k Asiátům zavřela žárlivá Anna - Ela by je mohla nahlásit na policii... A vlk, jenž ještě nedodýchal, je polit benzínem a zapálen...

Mnohovrstevnatá hra řeší na pozadí osobních dilemat a problémů postav dilemata společenská – xenofobii, rasismus, neschopnost vyrovnat se s vlastní minulostí, hledání identity v nových poměrech... Autor doporučuje hrát tři role jednou herečkou (postavy Martiny, její dcery Ely a její dvanáctileté dcery Chayenne). Hra, resp. její inscenace v Staatsschauspiel v Drážďanech (uvedena v říjnu 2009) byla nominována na prestižní cenu o nejlepší německou hru v rámci přehlídky Mülheimer Theatertage 2010. Dirk Laucke (* 1982) se může těšit z ceny za dramatickou tvorbu, která se každoročně uděluje začínajícímu dramatikovi – píše tak hru na zakázku pro divadlo ve Freiburgu. Autor patří k nejvýraznějším talentům mladé německé dramatiky – jeho hry se od roku 2009 hrají na významných německojazyčných scénách.

A ještě další...

Małgorzata Sikorska-Miszczuk (Polsko)
SMRT ČLOVĚKA-VEVERKY (ŚMIERĆ CZŁOWIEKA-WIEWIÓRKI)
z polštiny přeložil **Lukáš Jiříčka**
4 m, 3 ž (5 m, 2 ž)

Hra s prvky kabaretu či show (jednou z postav je moderátor) se vyrovnává s palčivým tématem zejména německých dějin, ale i dějin terorismu obecně – tématem teroristické skupiny R.A.F., jež počátkem 70. let 20. století doslova ochromila fungování tehdejší NSR sérií krvavých útoků i únosů významných osobností hospodářského života. Z původně levicového protestu typického pro konec 60. let, jenž pranýřoval starší generaci nepotrestaných nacistů, kteří nadále zastávají důležité státní posty, a obecně kapitalismus se během pár let stala nebezpečná teroristická

jednotka, navíc podporována levicově smýšlejícími právníky a veřejností. Trvalo několik let, kdy přišly v důsledku činnosti R.A.F. o život desítky lidí, než byly špičky organizace v zatčeny a uvězněny, ovšem dodnes je hádankou, zda opravdu v roce 1976 všichni spáchali po dlouhé hladovce ve vězení sebevraždu, či šlo-li o promyšlenou akci státu, jejímž cílem byla fyzická likvidace těchto jeho nepřátel. Faktem je, že jejich smrt z nich udělala pro mnoho lidí mučedníky, kteří bojovali proti zkorumpované politice, byť pomocí nevybíravého násilí.

Hlavní postavou je Ulrike Meinhofová, levicová intelektuálka, jež opustila svoje děti a stala se z ní teroristka, Andreas Baader, vůdčí a nekompromisní síla R.A.F. a radikální teroristka Gudrun Enslinová – všichni tři našli smrt ve vězení, jejich sebevraždou hra končí. Příběh o R.A.F. lemují další postavy – symbolická postava policisty „s holubím srdcem“, jehož výše jmenovaní zastřelí, nicméně který později s novým srdcem bojuje za R.A.F., dále Šťastný, syn Enslinové, opuštěný ve věku 6 měsíců. Další mnohotvárnou postavou je Člověk-Veverka, jakási kolektivní oběť R.A.F., jež jakožto předmět experimentu umírá jednou denně. Postavy doplňuje již zmíněný Moderátor, jenž nás provází tímto příběhem, „který se opravdu stal“ – příběh nás provází dějinami R.A.F., hra netradičně zobrazuje osudy nejen známých teroristů, ale i jejich obětí, snaží se přiblížit „ideály“ této teroristické organizace.

Małgorzata Sikorska-Miszczuk (1964) je autorkou řady her - Její hra *Zmizelé Československo* (Zaginiona Czechosłowacja, 2009) vyšla v časopise Svět a divadlo (1/2010). Její debut *Smrt Člověka-Veverky* (Śmierć Człowieka-Wiewiórki, 2006) uvedla již řada divadel v Polsku i v zahraničí, premiéru měla v roce 2006.

Helmut Kajzar (Polsko)

DALŠÍ DÍL – KADEWE (CIAĞ DALSZY – KADEWE)

z polštiny přeložil Lukáš Jiříčka

1 m/ž (variabilní obsazení)

Netypický originální divadelní text, který svým charakterem náleží do proudu tzv. postdramatické literatury, neboť popírá klasické dialogické schéma tradičního dramatu. Sám Kajzar text označuje slovy „operní libreto“, přestože se spíše jedná o scénář, v němž se setkávají jak zárodky situací, tak i deníkové záznamy s esejistikou nebo imaginativní prózou. Kajzar tímto za jeho života nepříliš doceněným textem předznamenal vývoj současné dramatiky a jeho text tak patří k základním kamenům polské postmoderní literatury, která ignoruje klasické narativní postupy i rozdělení textu operního libreta jednotlivým postavám.

Stejně jako popírá zmíněné postupy, popírá i tradiční příběh s lineárním vývojem. Další tah je fragmentarizovaným obrazem západní části Berlína 70. let se vším, co k němu náleželo – jedná se o smyslný obraz města jako organismu nasyceného sexualitou, bohatstvím, divokou a nespoutanou energií a specifickým a až fantasmagorickým podzemním životem. Surreálná vize svobodného světa bez jasných pravidel z pohledu polského umělce.

Helmut Kajzar (1941-1982) byl divadelní režisér, překladatel, esejista a dramatik, jako režisér i autor dramatických textů anticipoval umělecký vývoj o dvě desetiletí dopředu. Mezi jeho oblíbenou i jím překládanou literaturu patří světová dramatická či prozaická tvorba, která akcentuje formální výstavbu díla a hru s literární strukturou jako např. práce Luigi Pirandella, F.X. Kroetze, Petera Handkeho, Tadeusze Różewicze či Friedricha Dürrenmatta. Režiroval v divadlech po celém Polsku, ale také v NDR, NSR či ve Švédsku, Anglii. Jeho dramatická tvorba začíná být v plné míře uznávána až nyní, kdy se ukazuje, nakolik současným autorem Kajzar dodnes je.

Hra vyšla v antologii čtyř polských her (Na konáři, 2010) a bude uvedena v experimentálním prostoru Meet Factory v Praze na podzim 2010.

Almir Bašović (*1971, Bosna a Hercegovina) se narodil v Sarajevu, studoval na Filozofické fakultě Univerzity v Sarajevu, kde v současné době přednáší dramaturgii a poetiku dramatické literatury. Vydává eseje, odborné a kritické stati v časopisech, revue a sbornících, např. o A.P.Čechovovi. Působil též jako dramaturg v Národním divadle v Sarajevu. Kromě dramatu *Obrazy ze stříbrného století* (poprvé uvedeno v Národním divadle v Sarajevu roku 2003) je autorem hry *RE: Pinocchio* (poprvé uvedeno v albánštině v Divadle CTC v makedonském Skopje roku 2006), která byla přeložena do několika jazyků.

OBRAZY ZE STŘÍBRNÉHO STOLETÍ (PRIVIDENJA IZ SREBRENOG VIJEKA)

z bosenshiny přeložili Jana Cindlerová a Hasan Zahirović

8 m, 2 ž (možné alternace)

Jde o příběh o zločinu nad nevinným civilním obyvatelstvem – o pomstě na tzv. bezpečné zóně ze strany OSN. Avšak hra nevypráví jen o tragédii ve Srebrenici, ale klade si též základní a univerzální otázku: jaké jsou podmínky lidské existence na přelomu 20. a 21. století – etické, politické, metafyzické. K zobrazení toho všeho mu posloužila Srebrenica jako inspirační zdroj a jako „zrcadlo smutku“, jak zní název jednoho ze čtrnácti obrazů hry.

Obrazy ze stříbrného století zachycují soubor paralelních světů, jimiž dimenzionálně prochází většina postav. Na jedné straně je to Fatima, která žije v osamoceném světě reality, kde hledá svého muže a syna, avšak současně i ve světě, kde jsou všichni tři spolu; dále Profesor Hoffman, který vyvíjí chemické zbraně ve jménu vědeckého pokroku, přičemž spekuluje o tom, že při zásahu proti civilnímu obyvatelstvu ve Srebrenici byl možná použit jed; také Vojáci – tyto první oběti chemických zbraní; a konečně Spisovatel, který má dilema, které ho tíží: zda o tom všem opravdu může psát.

Vedle světa reálného leží svět mrtvých, personifikovaný Fatiminým mužem a synem: je to však nejen svět „rozdvojené“ Fatimy, která „žije“ s mrtvými, ale i světy těch, kteří přežili (Sena a její dcera), rovněž svět budoucích vědců, kteří vyvíjejí nové chemické zbraně (profesor Hoffman), svět historie a mýtu, svět budoucích vojáků, kteří kvůli tomu všemu přijdou o život, a svět budoucích umělců, kteří o tom budou psát. Bosna je symbolem toho všeho.

Je to jakási pohádka o válce za konec světa, na jejímž počátku lidstvo právě stojí a která se začíná vyprávět v okamžiku, kdy jedna malá holčička usne...

Za hru Bašović obdržel na Festivalu bosenskohercegovinského divadla v Zenici roku 2004 cenu za nejlepší inscenovaný text v bosenském, chorvatském či srbském jazyce.

RE: PINOCCHIO

přeložili Hasan Zahirović a Zuzana Perůtková

2 m, 2 ž (3 m, 1 ž)

Parafráze příběhu o Pinocchiově, jenž je převeden do kontextu reality 21. století a do reálií současné Bosny. Jde o pohnutý příběh o dítěti – loutce, jež prožívá svá traumata i traumata svých rodičů (např. otec je invalida) a utíká se do svého paralelního světa fantazie – ve světě, kde jsme stvořeni ze dřeva, nás totiž nic nebolí... Hra zobrazuje veselý i nešťastný život Pinocchia a na pozadí jeho poetického příběhu také složitý osud dnešní Bosny, dnešního člověka, pouští se i do etických, politických a metafyzických témat.

„Člověk musí odejít! Na jeho místo bude dosazena loutka! Dnes, v nejnešťastnějším období své existence, loutky vzbuzují jen smích. Každý zapomíná, že jsou potomky bohů ze starověkých chrámů! Dnes jsou už jen degenerovanou podobou těch strašných božstev! Stali se z nich komedianti toporných těl“.

Herci hrají i zdvojené role- postavu Chlapce a zároveň Pinocchia, Otce, matky – Modrovlásky a Mluvicího cvrčka – Ducha svědomí. *RE: Pinocchio* byla původně inscenace v albánském jazyce uvedená v divadle CTC ve Skopje v Makedonii v roce 2006.

Robert Pinget (Francie)
TKLIVÁ PÍSEŇ (LA MANIVELLE)
z francouzštiny přeložili **Jan Krupa a Pavel Trtílek**
2 m
aktovka

Nad starou flašinetovou skříní se setkávají dva staříci, aby si při svém senilním blábolení zavzpomínali na staré časy, zanedávali na dnešní mládež nebo na pokrok, který je oproti hodnotám zašlých časů jen iluzí. Jejich absurdní rozprávění nemá začátek ani konec; staříci se neustále opakují a ztrácejí nit, aby mohli znovu náhodně navázat na nějaké předešlé slovo, což je většinou navede k naprosto jinému příběhu, bez zjevné souvislosti s tím, co povídali předtím. Robert Pinget ve své kratičké epizodce sází především na komiku senilního blábolení dvou starců, kteří už jsou příliš staří na to, aby jim to dobře myslelo, lehce se dotkne sociálních témat, ale především ukazuje úskalí lidské paměti, kdy vzpomínka na začátek války je spíše vzpomínkou na pěknou hostinskou a popletená jména i osudy činí z osob, o kterých se vypráví, jeden velký rodinný propletenec, ačkoli ve skutečnosti spolu asi neměli vůbec nic společného.

HRY, KTERÉ JE PO DOHODĚ MOŽNO ZÍSKAT JEN ZA TANTIÉMY

Zahraniční tituly, u nichž je možno získat provozovací práva pouze za tantiémy (%).

Autor	Titul	Smlouva do:	%
Edward Albee	Koza aneb Kdo je Sylvie?	30.11.2010	7
Lukas Bärfuss	Autobus	23.9.2012	9
Alan Bennett	Lady z karavanu	30.6.2014	7
Michael Frayn	Bez roucha	31.12.2010	9
Brien Friel	Listy důvěrné (Leoše Janáčka)	21.1.2012	9
David Greig	Pyreneje	15.8.2011	6
John Hale	Lorna a Ted	17.2.2012	7
David Harrower	Nože ve slepicích	11.10.2010	6
W. D. Home	Ledňáček	4.12.2010	9
Dennis Kelly	Debris	25.11.2011	9
S. King – S. Moore	Misery	1.3.2011	8
Nikolaj Koljada	Polonéza Oginského	15.10.2011	8
Long – Singer - Winfield	Souborné dílo W. Shakespeara	29.11.2011	8
Martin McDonagh	Mrzák Inishmaanský	10.1.2011	7
Felix Mitterer	V jámě lvové	27.2.2011	9
Felix Mitterer	Účtování v domě božím	31.12.2010	8
William Nicholson	Na ústupu	12.5.2011	6
Eugene O'Neil	Cesta dlouhým dnem do noci	10.1.2011	7
Mark Ravenhill	Polaroidy	27.9.2010	6
Vasilij Sigarev	Detektor lži	6.4.2011	9
Sam Shepard	Pohřbené dítě	6.10.2010	7
Tom Stoppard	Na flámu	14.1.2011	9
Tom Stoppard	Pravý inspektor Hound	14.1.2011	9
Tom Stoppard	Rock'n'roll	2.3.2011	8
Tom Stoppard	Rosencrantz a Guildenstern jsou mrtvi	4.12.2011	7
Stefan Vögel	Dobře rozehraná partie	9.1.2013	8

Nepřeložené texty

Dílo I. Bergmana

**Rádi připomínáme, že cesta k inscenování Bergmanových děl je po mnoha letech volná!
Autorská práva vám rádi zprostředkujeme!**

Anglicky psaná dramatika

Anthony Burgess (Velká Británie)

A CLOCKWORK ORANGE (MECHANICKÝ POMERANČ)

10 m, 3 ž

dramatizace

Anthony Burgess, nespokojen s mnohými dle něj amatérskými pokusy o dramatizaci svého kultovního románu z roku 1962, se nakonec ujal v polovině 80. let 20. století dramatizace sám. Slavná kniha byla časopisem Time vybrána mezi sto nejlepších anglicky psaných románů z období 1923 až 2005 a vznikl podle ní i neméně slavný film S. Kubricka.

Patnáctiletý Alex, vášnivý posluchač Beethovena, a jeho mladiství kumpáni mezi sebou mluví zvláštním žargonem a terorizují své okolí brutálním bezdůvodným násilím. Jednoho večera skončí násilí vraždou a Alex je zatčen a uvězněn. Aby se dostal dříve z vězení, souhlasí s programem dr. Ludovica, který z něj chce pokusně udělat dobrého člověka – v případě násilí se mu má udělat nevolno. Axelovi je tak „vymyt mozek“ – vedlejším produktem je ale i to, že začne nesnášet svého Beethovena. Je propuštěn na svobodu, členové bývalé party, nyní policisté, jej však za městem zlynčují. Alex se nejprve stane loutkou v rukou politické strany, která jej chce ukazovat jako oběť moderní doby, potom si ale znovu hledá podobnou partu jako dřív, už však jen rozdává rozkazy. Setká se s bývalým členem party, který je šťastně ženatý a má pěknou manželku – Alex zatouží po tom samém. A tak Alex dospěje v 19 letech, kdy má rozsáhlé záznamy v trestním rejstříku, za sebou pokus o sebevraždu, o drogových zkušenostech a alkoholismu ani nemluvě.

Dramatizace slavného filmu, ve které je i prostor pro písně, byla uvedena v roce 1987 v divadle Newcastle Playhouse.

John Logan (USA)

RED (RUDÁ)

2 m

Hrdinou nové hry, která již dostala cenu **TONY za rok 2010** pro nejlepší hru na Broadwayi, je slavný americký malíř Mark Rothko (1903-1970), jeden z čelných představitelů abstraktního expresionismu. V roce 1958 získal Rothko významnou zakázku: svými malbami měl vyzdobit novou budovu Joseph Seagram and Sons na Park Avenue, kterou navrhli Mies van der Rohe a Philip Johnson, jeho plátna měla viset v její restauraci Four Seasons.

Loganova hra v podstatě sleduje průběh této legendární zakázky. Po jejím získání si Rothko najme asistenta Kena, začínajícího malíře (mezi 20 a 30), který je zprvu svázán obdivem k tomuto živoucímu velikánovi. Rothka jeho nesmělost irituje a provokuje, jedná s ním jako s nedovtipným žákem, časem se však Ken začne otevírat a osmělovat. Jejich dialogy se stávají posléze diskusí o všech myslitelných aspektech umění a jeho role v moderním světě, a přitom stále více osvětlují i životy protagonistů: Ten Kenův poznamenala tragická událost v dětství, Rothkovi zase jeho úspěch přináší stále větší pochybnosti – a skrývané deprese. Umění však má i moc oba muže sblížovat – vrcholem hry je nemá scéna, při níž oba muži v téměř baletní choreografii (dělají to často) nanášejí na celé obrovské plátno základní barvu. Ve stálé

konfrontaci s tímto titánem Ken lidsky dozrává: nakonec je to právě on, kdo Rothkovi ozřejmí nesmyslnost celé zakázky a malíř se rozhodne od ní ustoupit a obrovskou zálohu stavitelům Seagram Building vrátit. Rothko se za tuto službu Kenovi odvděčí podivným způsobem – Kena propustí. Teprve, když Ken přiměje svého Mistra k vysvětlení, pochopíme spolu s ním, že Rothko mu se svobodou dal šanci stát se sebou samým.

John Logan (1961) je americký scénárista, dramatik a filmový producent. Podílel se mj. na scénářích velkofilmů *Gladiátor*, *Letec* a *Poslední samuraj* (u posledních dvou byl hlavním scénáristou).

Jez Butterworth (Velká Británie)
PARLOUR SONG (PÍSEŇ OBÝVÁKU)

2 m, 1 ž

Hra nominovaná v roce 2010 na **Cenu Laurence Oliviera** v kategorii nejlepší komedie vznikla v dramaturgii známého londýnského divadla Almeida.

Její námětem je manželský trojúhelník v prostředí satelitního městečka. Svět čtyřicátníků z předměstí, prožívajících partnerskou krizi nejlépe zachytili američtí prozaici jako Cheever či Updike, britský dramatik spojuje satirickou přesnost jejich postřehů s pinterovskou poetikou skryté hrozby. Pyrotechnik Ned zápasí s nespavostí a s podivnými jevy ve svém domě. Z něj se postupně nevysvětlitelně ztrácejí větší i menší předměty počínaje suvenýry a travní sekačkou konče. Jeho žena Joy má pro jeho paranoii stále menší pochopení, takže Nedovým důvěrníkem se stává jeho soused, majitel automyček Dale. Obligátní sousedské grilování Dalea s hostitelským párem ještě více sblíží. Joy, která zůstává často sama, protože Neda jeho povolání nutí cestovat za pyrotechnickými úkoly po celé Británii, a Dale k sobě pocítí fatální přitažlivost. Jednoho dne Joy Daleovi navrhne, aby s ní odjel. Dale se na jejich schůzku sice vypraví, ale nakonec zůstane sedět v autě a Joy se tedy vrátí domů dříve než Ned stačí objevit její úmysly. Dale, jehož monology příběhem provázejí, svoji „zradu“ vysvětluje: jeho děti (o kterých divák doposud nikdy neslyšel) jsou mu nadevše. Nic netušící Ned mu konečně vypráví sen, který mu nedovolí usnout. V něm všechny věci, které postrádá, nakonec zavalí jeho obývací místnost.

Po čase se aktéři příběhu scházejí, aby sledovali dlouho avizovanou demolici místního nákupního centra, kterou provádí Ned. Na jeho místě vyroste centrum nové, větší, modernější...

Nora Ephron, Delia Ephron (USA)
LOVE LOSS AND WHAT I WORE (LÁSKA, ZTRÁTA A CO JSEM MĚLA NA SOBĚ)

5 ž

Slavná americká scénáristka a režisérka spolupracuje na divadelních textech se svou mladší sestrou Delií. Novinka z jejich dílny se nechala inspirovat jednak knihou Ilene Beckermannové a jednak formou světoznámé hry Eve Enslerové *Monology vagíny*. I zde herečky – tentokrát je jich pět – formou monologů a krátkých dialogů rekapitulují svůj vztah k jedné z podstatných složek ženského údělu – totiž k módě. Od puberty až k babičkovským problémům, od svateb, rozvodů až k chirurgickým operacím, žena musí vždy řešit otázku, co na sebe. Autorky kombinují humor se sentimentem, zcela konkrétní příběhy a situace se sborovými partiemi, v nichž se otázky módy propojují s problémy univerzálními a takřka existenciálními (šatník, kabelka, zkušební kabinka atd.).

Hra se stala událostí letošní (2010) broadwayské sezóny.

Sarah Ruhl(ová) (USA)
IN THE NEXT ROOM or THE VIBRATOR PLAY (VE VEDLEJŠÍM POKOJI aneb HRA S VIBRÁTOREM)

3 m, 4 ž

Originální hru dnes již proslulé americké dramatičky inspirovaly dávné experimenty s Edisonovým vynálezem. Autorka vychází ze skutečných faktů – v puritánské, ale technikou uchvácené americké společnosti konce 19. století byl k léčbě ženské hysterie používán vibrátor, aniž by kdokoli připouštěl, že se jedná o sexuální stimulaci.

Doktor Givings a jeho asistentka Annie tak poskytují ženám úlevu od hysterického napětí či povzbuzují jejich slabý organismus pomocí vibrujícího přístroje, jehož aplikace přináší obvykle nečekaně rychlé a pozitivní výsledky. Není divu, že jedna z pacientek, slabostí pravidelně omdlévající paní Daldryová, doprovázená na terapii svým chladným manželem, se pod nejrůznějšími záminkami vrací pro další „dávku“, což vzbuzuje stále větší zvědavost v lékařově choti, paní Catherine Givingsové. V nestřežené chvíli pronikne s paní Daldryovou do manželovy ordinace, kam má jako nepovolaná vstup zakázaný, a nechá se pacientkou sama „ošetřit“. I ona zažije nové silné pocity, byť v detailech odlišné.

Vibrátor funguje dokonce i v případě vzácné mužské hysterie – Dr. Givings tak pomůže od psychosomatických problémů i romanticky založenému malíři Leo Irvingovi. Jakkoli líčené situace působí na dnešního sexuologicky informovaného diváka komicky, autorka v nich odkrývá i dosud namnoze přetrvávající deformace manželských a partnerských vztahů. Sexuální probuzení pacientek (i ojedinelého pacienta) totiž akceleruje i vývoj jejich krize: Catherine Givingsová, nešťastná z vědou a službou zcela zaujatého manžela, se zamiluje do Lea, který jí přibližuje svět umění a požitkářské Evropy. Leo je ale okouzlen krásnou černoškou Elizabeth, která u Givingsových pracuje jako kojná jejich dcerušky a jež se nakrátko stane i jeho modelem.

A konečně paní Daldryová se stále více sblíží se svobodnou Givingsovou asistentkou Annie. Elizabeth odmítne Lea a odchází ze služby, Leo odmítne Catherine a odjíždí do Itálie. Catherine Givingsová vedena intuicí a svou touhou se nakonec pustí do boje s vlastními i manželovými předsudky: „Slyšela jsem, že některé ženy ten vibrující přístroj k těm návalům nepotřebují, že podobného účinku dosahují ve vztahu se svým manželem...“.

Martin Crimp (Velká Británie)
MISANTHROPE (MISANTROP)

5 m, 3 ž

Adaptace Molièrovoy klasicistní satirické komedie je postmoderní verzí své předlohy. Odehrává se na konci 20. století, ve světě relativních společenských a morálních hodnot, nahlížených z různých úhlů pohledu. V takovém světě zůstává Alcestovo hledání pravdy pouze komické - misantrop je u Crimpa spisovatelem - frustrovaným intelektuálem. Stejně jako jeho klasicistní předchůdce řeší otázku, zda existuje opravdová láska. Jeho Filoménu je americká celebrita Jennifer (tu ztvárnilo mnoho slavných hereček jako Nicol Kidman, Uma Thurman nebo Keira Knightley), místem děje její hotelová ložnice. Žárlivec a společenský kritik milenku kritizuje slovy: „Nejenže nesnáším celebrity, co musí být pořád vidět, nesnáším ale i ty, co je vyhledávají...“ Herečka Jennifer flirtuje se všemi, novináři, umělci, agenty a nakonec i s kritikem Covingtonem. Vedle intelektuálních diskusí o podstatě kritiky se kompromisu schopný Covington pouští s radikálním Alcestem do sporu o podstatě umělecké tvorby. Alcestovi tak zbývá učitelka herectví Marcia, snažící se z Alcesta udělat atraktivnějšího milence: cituje při tom Molièrův originál. Vedle toho se ve hře objevují fragmenty z děl Derridy, Barthesa a jiných postmoderních myslitelů.

Crimp svou komedií, která byla poprvé uvedena v Londýně v roce 1996, poukazuje na aktuálnost 300 let starého textu, původně o povrchnosti šlechticů - ty nyní nahradili lidé ze šoubyznysu. Crimp nezůstal svému předchůdci nic dlužen, hra je psána s vtípem a ve verších.

Sam Shepard (USA)
AGES OF THE MOON (VĚČNÝ MĚSÍC)

2 m

Příběh o čekání na zatmění Měsíce. Byron přijíždí přes půl Spojených států za svým nejlepším přítelem Amesem, aby mu byl oporou v těžké životní chvíli. Amese opustila žena, protože mu přišla na nevěru. Dialog dvou mužů, v němž autor přísně ctí jednotu místa, času a děje, se odehrává na horkém americkém venkově, daleko od civilizace, ve chvílích, kdy se blíží úplné zatmění Měsíce. Pohyb vesmírného tělesa, vzdáleného, neuchopitelného, ale přitom důvěrně známého, je metaforou plynoucího lidského života. V krátkém čase se dozvídáme více o Byronově i Amesově životě, o jejich dlouhém přátelství, nikdy je však nedokážeme zcela pochopit nebo prohlédnout.

Základní témata intimního textu o nepřekročitelné samotě autor exponuje cudně, nenápadně, překvapivě – o to působivější a intenzivnější je pak závěrečné vyústění hry, kdy se dozvídáme, že Byronova žena je mrtvá a vytušíme, že i Byron umírá.

Dynamická struktura hry založené primárně na dialogu nedává vyniknout sentimentalitě: hra nabízí – navzdory tématu - množství dramatických a nepatetických míst a je mimořádnou příležitostí pro dva starší herce. Shepard tak v textu pokračuje ve své tradici mužských duelů (jako např. v *Pravém západu*).

Hra byla poprvé uvedena společností Abbey Theatre v divadle Peacock v irském Dublinu v březnu 2009 (režie Jimmy Fay).

Owen O'Neill, Stephen King (Velká Británie)
SHAWSHANK REDEMPTION (VYKOUPENÍ Z VĚZNICE SHAWSHANK)

19 m

dramatizace

Divadelní adaptace novely S. Kinga, dle které byl v roce 1994 natočen neméně slavný film.

Mladý bankovní manager Andy Dufresne je v roce 1947 odsouzen na doživotí za vraždu své ženy a jejího milence, kterou nespáchal. Čeká ho trest v obávané věznici Shawshank. Andy se zde sblíží s černochem Redem, jenž je tu už dvacet let, a během dlouhé doby se jim společně podaří dosáhnout zlepšení zdejších poměrů. Andy se dokonce stane strážcům i nenáviděnému řediteli věznice nepostradatelný jako daňový a finanční poradce – ale také je vtažen do nelegálního praní špinavých peněz.

Čas běží dál a život mužů ve vězení s ním. Např. vězeň Brooks je nakonec propuštěn z vězení, ale po padesáti letech ve vězení tento starý trestanec zjišťuje, že život na svobodě je pro něj moc složitý, a oběsí se. V 60. letech nastoupí nový vězeň Tommy a řekne Andymu, že má informaci, která by mohla Andyho osvobodit nebo přinejmenším obnovit jeho proces. Andy požádá ředitele o pomoc s obnovením procesu, ale ten nechce přijít o jeho finanční služby s nelegálně vydělanými penězi a pošle Andyho na měsíc do samovazby. Pak ředitel nechá Tommyho zabít.

Aniž by to kdokoliv věděl, pracoval Andy dlouhá léta na svém útěku. Každou noc používal své kladívko, aby si prokopal únikový tunel ke svobodě a jednoho dne konečně uteče z vězení. Po útěku si v bance vyzvedne peníze, které ředitel věznice nelegálně získal, a odjede do Mexika. Navíc pošle do místních novin informace o nekalých praktikách ředitele Nortona a vězeňských dozorců - Norton spáchá sebevraždu.

Red je podmíněčně propuštěn a přijímá Andyho nabídku - najde schránku s penězi, kterou mu nechal Andy, a vydá se za ním do Mexika.

Adaptace byla s úspěchem uvedena v prosinci 2009 v londýnském divadle Wyndhams Theatre.

Tim Crouch (Velká Británie)

MY ARM (MÁ RUKA)

1 m

monodrama

Děj je jednoduchý: desetiletý chlapec se rozhodne, že po zbytek svého života bude žít s rukou zdviženou nad hlavou. Jeho třicetileté já v monolozích reflektuje, jaký toto nesmyslné rozhodnutí mělo dopad na jeho dětství a dospívání: „V deseti letech jsem se rozhodl, že udělám něco smysluplného. Dal jsem si proto ruku nad hlavu a nechal ji tam. Teď, po třiceti letech, mě toto gesto naplnilo takovým smyslem, že se to nedá vydržet!“

Celý monolog vypráví o tomto gestu. Ukazuje, že i zdánlivě bezvýznamná skutečnost se může stát uměním. Hlavní hrdina hry se díky své zvednuté paži stal celebritou a ikonou newyorské umělecké scény. Jeho příběh je prezentován kombinací živé performance, digitálního filmu a oživením předmětů denní potřeby, které dodají diváci před každým představením. Tématem je moderní umění pracující s všedností a banalitou a také lidská individualita. Smyslem chlapcova a následně mužova života se stal zájem druhých o jeho gesto: nejprve rodiny reprezentující konformitu a nudu, posléze psychiatrů zaměřených na výstřednosti a nakonec samotných umělců.

My Arm byla uvedena v roce 2003 na edinburském festivalu. Od té doby s ní její autor hostoval po světě, hlavně v Americe.

OAK TREE (DUB)

2 m (nebo 1 m, 1 ž)

Podle scénických poznámek se musí tato hra realizovat s jedním hostujícím hercem, který předem nesmí znát text hry, nezná ani její téma a už vůbec ji neměl možnost zkoušet s režisérem.

Děj simuluje hypnotizérské vystoupení. Postava Hypnotizér druhého herce představí divákům a uvádí svojí hypnózou do hry. Navádí postavu k odpovědím, zpočátku velmi jednoduchým, jako ano, nebo ne. Postupně začíná druhého herce ponížovat a zesměšňovat, čímž Crouch zkoumá jeden ze základních principů herectví: ovládnutí hercovy mysli a také veřejné ztrapňování se. Během vystoupení se dozvídáme, že druhý herec, který je z řad publika vyzván k účasti na veřejné hypnóze, představuje postavu Otce. Ten přišel při automobilovém neštěstí o malou dceru, hypnotizér tedy nutí Otce k projevům bolesti ze ztráty dítěte, sám také na jevišti kolabuje, protože se dozná, že to byl on, kdo řídil automobil. Banální srdceryvný příběh tak slouží Crouchovi k rozehrání velké manipulace s postavami a poukazováním na hranice herecké improvizace.

Hra byla poprvé uvedena na edinburském festivalu v roce 2005, poté se produkce s úspěchem přesunula do divadla SOHO a vyhrála zvláštní uznání v soutěži OBIE. V projektu doposud vystoupilo mnoho slavných herců.

David Hare (Velká Británie)

MY ZINC BED (MÁ ZINKOVÁ POSTEL)

2 m, 1 ž

hra o lásce, věrnosti a závislostech

Básník, vyléčený alkoholik a nadšený obhájce terapeutické skupiny Anonymní alkoholici Paul Peplow přichází udělat rozhovor s úspěšným podnikatelem, bývalým marxistou Victorem Quinnem. Tahle návštěva převrátí Paulův život vzhůru nohama. Nejenže je charismatický a inteligentní počítačový obchodník Victor obeznámen s Paulovou málo známou poezií, dokonce ji umí zpaměti. Velmi brzo se mu také podaří odhalit Paulův problém s alkoholem a okamžitě se s ním pouští do debaty o závislosti a boji s ní. Prapodivné setkání končí nabídkou: Victor Paula zaměstná.

Ještě mnohem zvláštnější je ale Paulovo setkání s Victorovou mladou manželkou Elsou, také bývalou alkoholičkou, která se ovšem pití zcela nevzdala – a Paula svádí způsobem, který otřásá veškerým jeho přesvědčením. Nakonec spolu mají poměr na pomezí mezi láskou a závislostí. Netypický trojúhelník se nakonec rozpadá, Elsa dává přednost Victorovi; otázka po tom, co to znamená milovat a co být závislý, ale zůstává nezodpovězena.

Hra, která podle kritiky dokonale popisuje atmosféru v současné Británii, si pohrává se zcizovacím principem: Paul často oslovuje diváky, vystupuje z děje a komentuje ho z časového odstupu.

Moje zinková postel (což je eufemismus pro rakev) měla premiéru v londýnském divadle Royal Court 14. září 2000 v autorově režii. V roce 2008 ji pro televizi zfilmoval režisér Anthony Page.

Bill Svanoe (USA)

CALLBACK (OZVEME SE VÁM)

1 m, 1 ž

Příjemná konverzační komedie o létech složitého vztahu mezi herečkou a ředitelem divadla, vystavěná na jednoduchém principu opakovaného setkávání dvou osob opačného pohlaví.

Jsme svědky sedmi setkání za více než třicet let. Mění se móda, obrazy státníků i ilustrační melodie. Postavy stárnou a ze začínající herečky se stane stará dáma s cenou ze režii a s několika nevydařenými manželstvími, z hereckého náboráře se zase stane slavný režisér (tehdy zjistí, že jeho ambicí není režírovat, ale psát), alkoholik, ještě slavnější komik, znovu alkoholik, neúspěšný manžel, pedagog a nakonec režisér v zapadlém divadle v malém městě.

Až na poslední scénu se vždy opakuje stejný model. Judy přijde na konkurz, předvede svoje schopnosti, Ed ji pochválí, ale nikdy jí roli nedá. Jejich dialogy jsou vždy jiskrné a od první chvíle (poprvé se sejdou někdy na začátku 60. let 20. století) je jasné, že jde o lidi, kteří k sobě svým způsobem patří, a ačkoli spolu stráví minimum času, jeden druhého vcelku zásadně ovlivní. Několikrát se objeví náznaky, že jejich vztah by mohl překonat hranice vztahu dvou profesionálů, ale nikdy k tomu nedojde.

Ed i Judy sní o něčem, čeho se jim nedaří dosáhnout. Judy chce být herečkou, pokud možno slavnou, ale herecké příležitosti se jí vyhýbají. Potlouká se po newyorské divadelní periferii, pracuje jako psychoterapeutka a dokonce začne režírovat. Edova kariéra je oproti Judyině velmi rychlá. Rychle se proslaví, ale svoji slávu a vztahy se slavnými herečkami nezvládne a začne pít.

Cíle dojdou oba až na konci života, kdy už se za svými sny neženou. Judy náhodně vejde do divadla a potká tam Eddieho - ten jí dá konečně roli, roli ve hře, kterou sám napsal.

Tato komorní konverzační komedie byla uvedena v divadle Temple Theatre v Severní Karolině v roce 2006.

Simon Stephens (Velká Británie)

PUNK ROCK

5 m, 3 ž

Drama ze školního prostředí. Hra pojmenovaná podle hudebního stylu (jenž také určuje autorem předepsanou hudbu) se zabývá složitým okamžikem mezi dětstvím a dospělostí. Skupinka sedmi sedmnáctiletých spolužáků se setkává ve staré školní knihovně. Z obyčejné skupinky teenagerů, z nichž každý má své charakteristické pubertální trápení, vyčnívá mimořádně inteligentní William, ten má ovšem evidentní problémy se sociální komunikací. Zamiluje se do nově příchozí spolužačky Lilly a její odmítnutí těžce nese. Vztahy mezi spolužáky, v nichž nechybí šikana, kulminují v okamžiku, kdy si William přinese do školy zbraň a téměř celou skupinku postřílí. V posledním obrazu Williama vidíme v nemocnici – jeho poslední slova problematizují jednoznačné pojetí oběti a vraha.

Hra má výrazný sociálně kritický apel: je neidealizující hned od začátku. Williamovo extrémní gesto je sice inspirováno skutečnými případy školních násilníků, autor se však mnohem spíše snaží položit otázku, co vede k odcizení a izolaci mladé generace. Vzhledem k tomu, že Británie

má velkou tradici školních divadel, hra má i explicitní pedagogické zaměření. Existuje celá webová stránka <http://www.punkrocked.co.uk>, která vybízí studenty i pedagogy interaktivní formou k diskusi nad hrou a tématy, která otevírá.

Hra byla poprvé uvedena v září 2009 v divadle Lyric Hammersmith v Londýně v režii Sarah Frankcomové. Simon Stephens (1971) je stále populárnější britský dramatik. Ve svých textech se zabývá převážně rodinnými vztahy. Jeho texty jsou sice drsné, nikdy jim ale nechybí optimismus a také autenticita. Stephens působil jako dramaturg Royal Court Theatre v Londýně, kde vedl program pro mladé dramatiky. Za hru *Pornography* obdržel v roce 2008 cenu na festivalu v Edinburghu. Celkem napsal třináct her, jeho prvotina *Bluebird* (Salašník) je z roku 1998.

David Greig (Velká Británie)

DAMASCUS (DAMAŠEK)

3m, 2 ž

Hra je o skotském autorovi učebnic, Paulu Hartsonovi, který připravil aktuální moderní kurs angličtiny pro současné britské multikulturní žáky. Jeho nakladatel si myslí, že je tato učebnice vhodná i pro arabské země. Proto Paul cestuje do Damašku, kde nikdy předtím nebyl. Jeho neznalost arabštiny je také zdrojem komiky a zároveň komunikačním problémem s obecným přesahem.

Děj se odehrává v hale laciného hotelu, v době, kdy je Damašek ve válečné zóně. Před každou scénou komentuje ukrajinská pianistka Elena návštěvníky z různých koutů světa. Paul přijde do kontaktu se třemi Araby: Zakariem, mladým recepčním, který touží po sexu s americkými turistkami. Má také sen se prosadit jako scénárista na Západě. Paulovu učebnici rediguje Syřan Wasim, velmi pozorně upozorňující na politickou nekorektnost textu. Jeho asistentka Muna během tlumočení jejich rozhovor radikálně upravuje. Pokrytectví situace je podtrženo odhalením jejího (nepatřičně předmanželského) mileneckého poměru s byrokratem Wasimem. Muna tím ale zároveň Paulovi odkrývá komplikovanost situace a náboženský fundamentalismus.

Hra *Damašek* byla poprvé uvedena v Traverse Theatre v Edinburghu v roce 2007, kde získala ocenění a získala si reputaci jako významná hra o evropském vnímání arabského světa a kultury, které je plné neporozumění a stereotypů. Hra vznikla během Greigova uměleckého pobytu na Středním východě, kde vedl několik workshopů, během nichž seznamoval mladé arabské divadelníky, především ze Sýrie a Palestiny, s technikami evropského dramatu.

Michael McLean (Velká Británie)

THE ELECTRIC HILLS (ELEKTRICKÉ KOPCE – ELEKTRIČTÍ HILLOVÉ)

2 m, 2 ž

Téměř osmnáctiletá černoška Kelisha žije se svým otcem Rickym, bývalou hudební hvězdou 80. let 20. století, a jeho bílou přítelkyní Joanne v bezútěšném Liverpoolu. Chystá se na univerzitu – když tu se najednou objevuje záhadný Richard. Z něj se vyklubou nejen Rickyho bratr a někdejší hudební partner, ale i Kelishin biologický otec.

V průběhu několika dnů se odhalují a eskalují traumata, jež dřímají mnoho let pod povrchem: Joanne je traumatizovaná svou profesí prodavačky v supermarketu pro kutily, a tak začne usilovat o práci u nízkorozpočtové letecké společnosti až v dalekém Londýně, Kelisha překračuje hranici mezi dětstvím a dospělostí a Ricky, autor jediného hitu, zjišťuje, že dlouhodobě budované lži se stejně nakonec zhroutí.

Jakkoliv Richard zvíří rodinné vztahy, hra končí happyendem: rodinné vztahy, které autor evidentně chápe jako zcela esenciální, jsou sice otřeseny, ale nezničeny, naopak: potvrzeny.

Drama, jehož ambivalentní název (Hills jsou jednak bratři Hillové – Richard a Ricky -, zároveň také kopce nebo zenity, za nimiž se ocitla jejich „elektrická“ kariéra), se zabývá tématy rodiny, ambicí a nikdy neumírajícími sny a tužbami.

Hra byla poprvé uvedena v inscenovaném čtení na festivalu Everyword v Liverpoolu 25. května 2006 v režii Nicka Mosse (čtena byla v zápětí i v divadle Soho v Londýně). Premiéra uvedení

hry se konala v divadle Everyman Liverpool Playhouse v březnu 2007.
Michael McLean pochází z Liverpoolu, narodil se roku 1980, *Electric Hills* je jeho debut.

Gregory Burke (Velká Británie)
HOORS (DĚVKY – skotský dialekt)
2 m, 2 ž
komedie

Vickyin nastávající Andy zemřel po bouřlivé rozlučce se svobodou v Amsterdamu. Večer před dnem pohřbu (a původně plánované svatby), očekává Vicky se svou mladší sestrou Nikki příchod Andyho nejlepších přátel Stevieho a Tonyho, kteří se chtějí se zesnulým, vystaveným v obývacím pokoji, naposledy rozloučit.

Během večer ale vyjde najevo, že Vicky si vlastně svatbu rozmyslela (Andyho infarkt při sexu s letuškou pod vlivem alkoholu a drog jí tak přišel vhod) a raději by žila se Steviem. Nejde ale o lásku, oba hledají především šanci k úniku z života který je neuspokojuje. Situaci komplikuje Tony, který sice s Vicky kdysi spal, ale teď rozhodně nesouhlasí s tím aby se se Steviem dali dohromady tak brzo po Andyho smrti. Má však, stejně jako Stevie a prý i nebožtík Andy, slabost pro Nikki, která se ho pokusí přesvědčit nabídkou sexu. Když ale on i Stevie sexuálně selžou, rozhodnou se sestry nevázat a „pomáhat mužům užít si jejich krátké životy.“

Burke staví na ironii, mnohdy až černém humoru a nesentimentálním pohledu na život třicátníků užívajících zdánlivě spokojeného života. Má velký cit pro stavbu dialogu a Hoors tak představují zajímavou novodobou variantu „*piece bien fait*“. Děvkami prodávajícími se za peníze jsou tu všichni, nejen „povolnější“ sestry.

Gregory Burke je autor v Čechách uvedené hry *Gagarinova ulice* (Činoherní klub, 2003) a loňský vítěz Lawrence Olivier Award for Best New Play za hru *Regiment* (Black Watch). Hoors měly premiéru na 1. máje 2009 v Traverse Theatre.

Julia Cho (USA)
PIANO TEACHER (UČITELKA KLAVÍRU)
1 m, 2 ž

Komorní drama, které nabízí příležitost pro starší herečku.

Paní K. ve svém bytě třicet let učila děti hře na klavír. Dnes už dávno neučí, žije o samotě poklidným až nudným životem (zlatým hřebem jejího všedního dne je požitek z čokolády nebo sušenky) a vzpomíná na své žáky a manžela.

Na manžela paní K. vzpomíná jen v dobrém. Přišel do Ameriky jako uprchlík a měl podle jejích slov velmi těžký život. Přišel ze země, kde prožil mnoho brutality. A zatímco jeho žena seznamovala své svěřence s Mozartem a Chopinem, on s jinými žáky, kteří přišli na hodinu dřív, trávil mnoho času v kuchyni.

Jednoho dne paní K. otevře klavírní stoličku, kde má staré rozvrhy a adresáře, a cosi jí najednou přiměje, aby začala obvolávat své někdejší žáky. Reakce jsou různé: odmítavé, podrážděné, ale i vstřícné. Podaří se jí po letech navázat kontakt s Mary, která ji zanedlouho navštíví. Vzpomínají na staré časy. Když ale dojdou na téma pan K., Mary nemá nejlepší vzpomínky. Zazní zvláštní, temné tóny z minulosti, atmosféra se změní.

Zanedlouho po Mary přichází na návštěvu bývalý žák Michael. Nepřichází na základě telefonátu, ale z vlastního popudu. Zreprodukuje agresivní chování pana K. a z jeho vyprávění je zřejmé, že pan K. byl zcela jiný, než jak si ho paní K. pamatuje – nebo jak si ho pamatovat chce. Michaelovi se před návštěvou u manželů K. často dělalo špatně a dodnes má z pana K. trauma...

3 x drsný Irvine Welsh
(adaptace Harry Gibson)

EXCTASY (EXTÁZE)

5 m, 5 ž

Lloydovi už je přes 30. Nemá pořádné zaměstnání, každý víkend se pořádně nacpe "éčkem", najde si někoho do postele, užije si nespoutaného sexu a pak skoro celý týden detoxikuje a filozofuje o tom, o čem je dobrá soulož. Nejdřív ho bavilo mít sexu co nejvíc, pak ho začaly zajímat různé detaily, potom jak dosáhnout co nejlepšího společného orgasmu za pomoci chemie a teď jakoby se v kruhu vracel do svých počátků. A to ho nepříjemně zarazí. Přemýšlí, jestli už vyčerpал všechny možnosti a nakonec dojde k závěru, že jeden druh sexu ještě nezažil, a to sex se ženou, kterou miluje.

Paralelně s Lloydovými osudy (víkendové drogy, depresivní všední dny, defektní kamarádi, další a další excesy s alkoholem či drogami) sledujeme osudy Heather, osmadvacetileté ženy nešťastně provdané za solidního muže s dobrým postavením. Kromě toho, že Heather svého manžela už dlouho nemiluje, nenávidí také jeho sexuální neschopnost vcítit se a sdílet. Jednoho dne si se svojí svobodnou kamarádkou Marií vyrazí, dá si pár tabletek extáze a zažije pocit uvolnění, jaký už dlouho nezažila. Krátce nato opustí manželův dům, a když ji přijde požádat, aby se vrátila domů, vulgárně ho odmítne i s jeho neschopným penisem.

Lloyd dál pluje životem. Jsme svědky jeho neobvyklého tripu, kdy spolýká všechno, co má po kapsách, jenom aby to u něj nenašla policie. Další stihomamy a další útlumy a deprese. Ale jednou se to zlomí. Potká v klubu Heather. Najednou něco ucítí. Několikrát se sejdou a až pak se spolu vyspí, není to perfektní sex, ale je v něm cit. Jejich vztah se stane stálou, ale pouze víkendovou záležitostí. Lloyd není přes týden k zastizení. Heather si začne nárokovat víc. Nechce mít vztah s člověkem, který se o víkendu sjede a pak je celý týden zalezlý ve svojí noře. Řekne Lloydovi, že ho chce vidět v týdnu, ale Lloyd se jí pak neozve. Zdá se, že se svého zaběhaného stylu nedokáže vzdát. Potkají se zase o víkendu v klubu. Jedna ze známých Heather řekne, že Lloyd dnes večer nic neměl. Znamená to tedy, že nepřišel, aby se sjel, ale je tu dnes čistě kvůli ní. Láska nakonec znamená víc než chemie! Milostný román může začít...

FILTH (SVIŇÁK)

1 m

Dramatizátor Harry Gibson výrazně zredukoval počet postav Welshovy novely a všechny zbylé spojil do jediného hereckého partu. Několik dalších postav je přítomno jako hlasy.

Styl textu výrazně formuje bohatý výběr hudebních citací od klasiky po hity pop music užitých tak, aby tvořily kontrastní dramatických situací a pro Welshe typický výběr jazykových prostředků, pouliční skotská hantýrka.

Hlavní postavou je policista Bruce, nadřazený konfliktní typ, jede sám po vlastní koleji a bez zájmu o pocity a cíle kohokoli jiného. Sledujeme pestrý sled výstupů z policejního života, které v barvách vylíčí Bruceův charakter. Při zásahu např. nacytá nezletilou dívku, která má u sebe větší množství extáze. Dívka se bojí, že se o tom dozví její otec, a tak jí Bruce slíbí, že jí celá věc projde, ale přinutí ji na místě k orálnímu sexu.

Bruce dlouhodobě sužují nepříjemné pocity v oblasti řitního otvoru. Nejdřív se zdá, že je to jenom vyrážka, ale čím víc se dozvídáme o jeho mizerném charakteru, tím je jasnější, o jakou chorobu jde. Bruce má tasemnici a s tím, jak nabývá na síle, začne žít vlastním životem a promlouvat k nám.

Dlouho Bruce vypadá pouze jako odporný sobecký chlap, který je policajtem, protože - jak sám uznává - miluje pocit nadřazenosti nad jinými. Pak ale ukáže jinou tvář. V předvánočním shonu narazí na muže, který dostal infarkt a snaží se, i když marně, zachránit. Díky pomoci, kterou mu poskytne, se Bruce dostane na stránky novin a je z něj hrdina. Zdá se, že tento veskrze chvályhodný čin v něm probudí jiné stránky, vzpomínky na manželku, se kterou se rozvedl, na dětství...a najednou se před námi vynoří šokující historie, která na Bruceův charakter vrhá nové

světlo. Bruce byl prvním dítětem chudého dělnického páru. Otec ho neměl rád a všechnu lásku dával jeho mladšímu bratrovi. Jednou šel Bruce s bratrem sehnat nějaké uhlí na podpal. Bratři se poškorpili, Bruce do bratra strčil a ten skončil zasypan pod lavinou uhlí, kterou jeho pád strhnul. Rodiče Bruce zavrhli. Později se dozvíme, že Bruceova matka byla znásilněna (na hrobě svého bratra) jakýmsi psychopatem a Bruce je následkem tohoto aktu. Navíc zjistíme, že rasistickou vraždu, kterou Bruceův policejním tým vyšetřuje, vlastně spáchal sám Bruce, vraždil bez skutečného důvodu, pouze pro potěšení.

Bruceova choroba se zhoršila a musí přestat pracovat. Je sám, jen se svými špinavými vzpomínkami a s provokujícím hlasem červa ve svých střevech. Rozhodne se sužujícího červa (svoji špíny) zbavit jednou provždy. Vztáhne svoji služební pistoli a střelí se.

MARABOU STORK NIGHTMARES (NOČNÍ MŮRA S ČÁPEM MARABOU)

6 m, 1 ž (nebo 7 m)

Mladý muž Roy leží na nemocničním lůžku v kómatu následkem předávkování. V jeho stále živé mysli vyvstávají obrazy z minulosti, postavy a příběhy.

Roy je dítě sídliště. Vyrůstá mezi spodinou v nijak zajímavé rodině. Násilí a vulgarita primitivů Roye formuje do podoby bezcitného zvířete v lidské kůži. Jediným světlým obdobím jeho života je pobyt v Jižní Africe, kam se rodina krátkodobě přestěhuje. Vybrané prostředí a atraktivní příroda z něj na chvíli udělají normálního milého chlapce. Šťastným dnům je ale brzy konec a rodina se vrací zpátky do Anglie.

Od dětství Roye trápí noční můra. Kdysi mu strýc pustil přírodní dokument o čápech marabu, kteří požívají menší čapí druhy. Autor tento obraz používá jako zřetelnou a působivou paralelu k chování lidí.

Roye v dětství pravidelně znásilňuje strýc a jednou ho pokouše pes, kterého doma chovají. Strýci se pomstít nemůže, ale psa krutě umučí. Když Roy dospěje, najde si práci, která ho nezajímá, a ve volném čase se potlouká s partou kamarádů, kteří vyrostli na stejném nebo podobném sídlišti a mají tytéž omezené zájmy a cíle a stejně jako on mluví tupým skotským dialektem. Při jedné pitce parta v klubu sbalí děvče Kristy, opijí ji téměř do němoty a všichni ji znásilní. Jako poslední jde Roy. Kristy mladíky obviní, ale soud je shledá nevinnými.

Dále sledujeme Royův neúspěšný pokus o vztah, jeho ohlupující závislost na povzbuzující chemii, narůstající depresi a tělesné problémy, částečné pochopení sama sebe a závěrečné předávkování.

A pak už jsme zpátky v reálném čase. Bezmocný Roy leží v nemocnici. Do pokoje vchází Kristy, nikým nepozorována. Vede nad bezmocným Royovým tělem monolog o oné noci, kdy byla znásilněna a kdy jí Roy před tvář dal zrcátko, aby jí viděl do očí a mohl se kochat jejím zoufalstvím a strachem. Kristy se ptá, proč jí to udělal. Vlastně se jí nejdřív zamlouval. Kristy říká, že špatnost je nakažlivá a šíří se jako zlá nemoc. Někdo ti ublíží a ty se pomstíš, nebo si tu křivdu neseš dál v sobě a mstíš se na slabších. Teď je tím slabším Roy. Vidíme, jak Kristy vytáhne chirurgické nůžky a odstříhne Royovi víčka, pak penis, strčí mu ho do pusy, aby jej taky ochutnal a pak mu ty nůžky vrazí do krku.

Německy psaná dramatika

2 x Roland Schimmelpfennig (Německo)

HIER UND JETZT (TADY A TEĎ)

6 m, 5 ž

Děj magické hry nás zavádí na svatební hostinu, jež se koná jednoho letního večera pod širým nebem. Je již noc, ještě teplo, někteří hosté mají s sebou hudební nástroje a tu a tam zahrají pár taktů nebo nějakou melodii. Hodně se jí i pije, jedna žena mluví s dítětem v kočárku. Uprostřed slavnostní tabule sedí ženich a nevěsta, Katja a Georg. Spolu s ostatními svatebčany vyprávějí kromě dalších příběhů stále stejnou příhodu – nikdo neřeší, že už všichni tento příběh dobře znají. Jde o příběh staré a nové lásky - Katja se kdysi zamilovala do Martina a opustila Georga, ten přišel o rozum a ztratil se se svým lesním rohem kdesi v lukách, pak začalo sněžit a Katja pro změnu opustila Martina. Ztratila se sama kdesi v horách a potom přišlo jaro. To je ale jenom vyprávění - jsme stále na svatební hostině, již si Katja představovala trochu jinak, více romanticky - s drožkou, koňmi a hlavně s Georgem, který by na svatbu nepřišel opilý.

Hra byla uvedena na zakázku v roce 2008 divadle Schauspielhaus Curych, kde ji režíroval Jürgen Gosch. Ději vládne, jak je pro Schimmelpfenniga zvykem, téměř magická atmosféra a neuchopitelné tajemno a záhadno, své místo zde mají básně, písně a útržky různých příběhů, významnou roli mají také přírodní motivy, zejména všudypřítomný hmyz, který v podobě různých červů, komárů a motýlů pomalu nahlodává ono „tady a teď“ svatební hostiny.

IDOMENEUS

min 10 – 14 herců

Hra oživuje funkci antického chóru i témata antického dramatu a mytologie obecně. Hrdina Idomeneus se vrací se svojí flétnou z trojské války, ale nedaleko od Kréty se potopí na osmdesát jeho lodí. Rozhořčeně prokleje síly moře a aby přežil, slíbí obětovat první bytost, která mu v Krétě zkříží cestu. Osud je však nevyzpytatelný: hrdina ještě netuší, že půjde o jeho syna Idamanta.

Ještě v Mozartově opeře Idomeneo může Idamantes o svůj život bojovat, aby zmírnil následky věštby. Na půdorysu téhož slibu oběti však Schimmelpfennig novátorsky rozehrává různé variace v tradování postavy Idomenea, od krvavého dramatu až po zdánlivě mírumilovný konec. Ve střídajících se výstupech chóru vyprávějí muži i ženy o návratu krále, o iluzi koupeného štěstí a o nevyhnutelnosti tragického osudu. S lehkostí a grácií se před námi rozprostírá mýtus, jenž má více možných vyústění. Autor se snaží z mnoha hledisek reflektovat pokušení okamžiku, který zčistajasna vše změní – nezbyvá než doufat, že se vše obrátí v dobré, že bůh z Mozartovy opery odpustí. Schimmelpfennig s citem vykresluje neúprosné zákony bohů a všechna pro a proti spojená s rozhodováním – i v obecně lidské rovině.

Hra vznikla na zakázku mnichovského Bayerische Staatsschauspiel k znovuootevření divadla Cuvilliétheater, kde také byla v červnu 2008 v režii D. Dorna uvedena.

2 x Martin Heckmanns (Německo)

KOMMT EIN MANN ZUR WELT (JEDNOU NA SVĚT PŘIŠEL MUŽ)

3 m, 2 ž

Hra vypráví příběh jednoho života v proudu času. V krátkých scénách v rozmezí narození a hřbitova jsme svědky Brunovy životní pouti, života vrtkavého umělce a zpěváka bez pevných zásad. Vnitřní hlasy mu vyprávějí v minulém čase jeho vlastní životní příběh, jak by byl předem určený, převtělují se do lidí, které za svůj život potkal – do partnerek, kamarádů, ale i soudce či

alegorických postav Času či Volného trhu. A Bruno se snaží bojovat proti osudu za vzácné momenty individuálního štěstí.

Odchází z domova, cestuje po světě, živí se jako pouliční umělec, přichází do konfliktu se zákonem, do vězení, jakožto zpěvák stvoří jeden velký hit, který je brzy zapomenut, má dítě. Ve stáří zažije úspěšný, ale krátký comeback, onemocní, jeho konec je bídný a předvídatelný – umírá a jediným společníkem jsou mu hlasy. Až do konce zůstávají Brunovi vzpomínky na svoji svévoli – měl si života více užít.

Ze záplavy příběhů a setkání sestavuje Bruno svůj životní příběh, svoji biografii, a ještě na smrtelné posteli neví, co měl býval dělat lépe. Jeho poslední slova znějí: „Možná jsem měl...“. A manželka s jeho synem se dohadují, co napsat na náhrobní kámen – že by „Byl to jenom člověk“? Tak končí život ve společnosti neomezených možností a „svobody“ – Bruno až do konce nenalezl smysl svého života.

Hra byla uvedena v březnu 2007 v divadle Schauspielhaus Düsseldorf.

Připravujeme překlad do češtiny.

SCHIESS DOCH, KAUFHAUS (TAK DO TOHO, OBCHOĐÁKU)

4 m, 1 ž (nebo variabilně 5 herců)

Novátorské použití jazyka, rytmizace, zvukomalba – to jsou některé z rysů této hry mladého německého dramatika. Postavy sice rozmlouvají mezi sebou, nicméně často jde v některých obrazech spíše o monology reflektující problémy politiky, globalizace, mezilidské komunikace i izolace, moci.

Díky moderním komunikačním technologiím může dnes sice každý mluvit s každým, nicméně paradoxně zůstává pocit izolace a nedosažitelnosti. Postavy se zvláštními jmény

Ätz, Fetz, Klar, Kling a Knax skáčou z tématu na téma, brouzdají světem médií a zpráv, ale i útržky osobních vzpomínek a neuskutečněných utopií. Probírají možnosti průlomu toho stavu, hledají kontakt a zakořeněnost, opravdový život. A ptají se – co to vlastně ta globalizace je?

Hra měla premiéru v květnu 2002 ve studiu TIF/Staatsschauspiel v Drážďanech, v koprodukcii Theaterhaus Jena, Sophiensæle Berlín a Thalia Theater Hamburk.

Martin Heckmanns (*1971) žije v Berlíně, za tuto hru získal ocenění kritiků časopisu „Theater heute“ jako talent roku 2002 a za tuto hru a hru *Kränk* získal cenu publika na festivalu Mülheimer Theatertagen (v roce 2003 a 2004).

3 x Nis-Momme Stockmann (Německo)

DER MANN DER DIE WELT AB (MUŽ, CO SPOLKL SVĚT)

4 m, 1 ž

Muž, který jenom vyhrával, se ocitne uprostřed svého života v problémech a okusí, jak tvrdý může být osud. Byl propuštěn z práce, nezvládá roli otce, ztratil přátele, pro společnost je zbytečný – navíc se musí starat o svého dementního otce. Postupně se z něho stává sud střelného prachu a stupňuje se v něm a kolem něj zmatek, přestává rozlišovat mezi odpovědností za svůj život a bezpráví, které mu bylo učiněno.

Hra otevírá témata jako staří lidé v rodině, role otce, život a přežití v kapitalismu. Nicméně nepodsouvá divákovi jednoznačné teze, nýbrž živoucí charaktery postav. Jde spíše než o otázku, kdo je vinen, o otázku, jaké struktury jsou zodpovědné za to, že neúspěchy v práci, v životě, nemoci, stáří a smrt jsou vnímány jako slabost a jsou společností vytěšňovány. Jde zkrátka o hru o tabu životních kapitulací ve společnosti orientované na úspěch a zisk.

Autor narozený v roce 1981 je autorem divadelních a rozhlasových her, lyriky i próz, za tuto svoji hru uvedenou v prosinci 2009 v Heidelbergu získal na festivalu Heidelberger Stückemarkt 2009 hlavní cenu a cenu publika. Za svoji další hru, *Kein Schiff wird kommen* byl nominován do finále soutěže německých her Mülheimer Dramatikerpreis 2010.

KEIN SCHIFF WIRD KOMMEN (ŽÁDNÁ LOĎ V DOHLEDU)

1 m (možno více herců)

Stockmann vypráví o potížích a strážních nedobrovolného navrátilce. Sarkastický text je koncipován jako monolog mladého autora, jenž by rád psal o německé jednotě, poněvadž by to zcela jistě „bylo přínosné pro jeho kariéru“. Jeho otec žijící v odloučení na jednom německém ostrově mu má sloužit jako jakýsi „žijící materiál pro rešerše“. Protagonista však uvízne u tématu změny poměrů po pádu Berlínské zdi – dostihne ho totiž nemilosrdně jeho vlastní osud a minulost.

Divadelní hra byla vybrána mezi šest finálových dramát festivalu nejlepších současných her německojazyčné oblasti v Mülheimu 2010. Autorovy tři hry byly uvedeny v krátkém časovém rozmezí a získaly si hned u německé odborné veřejnosti značný respekt. Hra *Kein Schiff wird kommen* byla uvedena v únoru 2010 v Staatstheater Stuttgart a analyzuje vlastně tři témata (počet herců není určen) – komplikovaný vztah syna a otce (stejně téma najdeme i v Stockmannově hře *Der Mann der die Welt aß*), pochybnosti mladého autora o sobě samém a také sarkastickou kritiku byznysu kolem divadla a divadelního trhu, jenž s ekonomickým cynismem využívá dramatické texty i jejich autory.

DAS BLAUE BLAUE MEER (MODRÉ MODRÉ MOŘE)

3 m, 2 ž

Hořká komedie nového objevu německé dramatiky N. – M. Stockmanna, jenž sbírá v Německu divadelní ceny a patří v současnosti (sezóna 2009/2010) k nejzajímavějším autorům mladé generace.

Ustřední dvojice hry je Darko a Motte. Darko se bezútešně propíjí jednotvárným životem na sídlišti, až potká mladou sídlištní prostitutku Motte (německy „mūra“, „mol“). Konečně začne Darko něco cítit a začíná mít naději a lásku. Rozhodne se s Motte odejít pryč a začít nový život – i když je modré moře velice daleko. Jak by to ale mělo fungovat na místě, na němž se zdá i sebemenší myšlenka na trošku štěstí téměř výsměchem?

Autor píše svérázně, nekonvenčně a tak trochu anarchisticky, chvílemi dramaticky, chvílemi prozaicky o křehké lásce, prchavé naději a smrtícím zatuchlém klidu sídlištního okolí tak, jak ho známe v mnohých městech i my. Text nepostrádá poněkud trpký humor, nicméně neredukuje postavy na „lidské zoo“. Celkově je první zásadní hrou autora, jenž se stal objevem roku 2009 a se svojí další hrou *Kein Schiff wird kommen* se dostal do finále prestižní přehlídky nejlepších německých her v Mülheimu 2010. Hra byla uvedena v lednu 2010 v Schauspiel Frankfurt.

Julian van Daal (Rakousko)

ALLES AUSCHALTEN (VŠECHNO VYPNOUT)

3 m, 3 ž

22 scén s prologem

Mladík byl před diskotékou napaden a vážně zraněn skupinkou vrstevníků. Krátce poté na následky zranění zemřel. Zpráva o tragické smrti mladíka se rychle šíří až se dostane i k jednomu z viníků, který je náhle nucen vyrovnat se s trestným činem a zaujmout stanovisko vůči svému okolí, společnosti i vlastnímu svědomí.

Není však jediný, kdo čelí obtížné situaci. Jeden z jeho přátel se musí ve dne v noci starat o ochrnutého otce a jeho nová přítelkyně si nedokáže vybudovat vztah k vlastnímu dítěti. Kdyby jen tušil, že otcem dítěte byl mladík, kterého zabil...

Hra diváka zavede do často bezcitného světa generace mládeže, která si nudu vybíjí násilnostmi. Zároveň se snaží polemizovat s černobílým viděním této problematiky v médiích. Je to hra o ztrátě mládí a hledání svého místa ve společnosti.

Hra získala ocenění za rozhlasovou hru v rámci berlínského Theatertreffen 2010 – bude

odvysílána během roku 2011.

Hra je momentálně překládána do češtiny.

Felix Mitterer (Rakousko)

DRACHENDURST oder DER ROSTIGE RITTER oder SCHWARZ UND WEISS, GELD UND BROT, LEBEN UND TOD

(DRAČÍ ŽÍŽEŇ aneb REZAVÝ RYTÍŘ čili ČERNÁ A BÍLÁ, PENÍZE A CHLÉB, ŽITÍ A SMRT)

7 m, 4 ž

Mýtická hra na pomezí fantasy, pohádky a psychodramatu o stálém boji dobra a zla, lásky a nenávisti.

Bylo nebylo, žil byl jeden drak a ten vábil pomocí peněz chudé panny, ty si pak vzal za ženy, vysál z nich krev, vyrval jim srdce a nechal je sežrat zlým Jocherem.

Až do dne, kdy se mu do cesty postaví mladý a rytířsky naivní bijec draků Niklas. V litém boji rezavý rytíř draka porazí a zachrání sličné panně Martě život.

Zasažen láskou k Martě už pak před sebou vidí Niklas jenom jeden cíl – vyrval Martu ze spárů Jochera. Ale společností oslepnuvšího panoše a jen občas úspěšného kouzelníka se vše komplikuje. A tak Niklas v boji s Jocherem podlehne a netvor pannu pozře. Jenže ještě je tu místo pro zázraky – k životu ji opět přivede kouzelná laň...

V posledním, vysilujícím boji znepřátelených sil a elementárních protikladů zvítězí zářící zázračná víla nad temnými silami čarodějného vládce. Jeho smrt a znovuzrození jsou koncem i počátkem nekonečného boje mezi dobrem a zlem jakožto neutuchajícího boje lidského bytí.

Katharina Schmidt(ová) (Německo)

MAXI – SINGLES

3 m, 3 ž (variabilní)

“Seš neodolatelná osobnost a vždycky vyhraješ!” Tak zní heslo přesvědčených singlů, Toma a Jany. Ovšem situace se poněkud zkomplikuje poté, co jim v restauraci věští čínský číšník, že se nesmí nikdy vzít. Tom a Jana to nejprve ignorují, ale sudba jim stále víc a víc vrtá v hlavě...

Záludná hra na nevázaný vztah a chuť pokořit toho druhého dostává další vzrušující impuls – co kdybychom Číňanovu věštbu ignorovali a z legrace se vzali? Začínají ale problémy – jejich vykonstruované ideály se bortí, z požadavku nedotknutelné individuality zůstává jenom mrzačení sebe sama... A na konci dojde k radikálnímu zbavení se snubních prstenů pomocí nůžek na drůbež...

Tato jízlivá komedie si bere ve strhujícím tempu na mušku životní postoje mladých lidí bez víry a bez stabilních zásad. Byla uvedena v Heidelbergu v říjnu 2006.

Autorka (*1980) závodně plavala, pak studovala scénické psaní v Berlíně, kde se věnuje např. komornímu divadelnímu studiu či píše scénáře pro televizi či rozhlas. Za hru Maxi-Singles byla v roce 2006 oceněna na přehlídce v Heidelbergu cenou Autorenpreis des Heidelberger Stückemarktes 2006.

Catherine Aigner(ová) (Rakousko)

UNSER HÄUPTLING (NÁŠ NÁČELNÍK)

3 ž

Hořká groteska se odehrává v jednom obchůdku s obuví, krátce před zavírací hodinou. Zde se setkávají tři ženy. Paní Stöckelová (Podpadková) vtrhne do krámků a shledá, že boty, jež si vyhlédla, má už na noze paní Schuhbecková (Botičková). Lítý boj mezi oběma ženami ze rozhoří před očima prodavačky, která se cítí být neustále pronásledována neštěstím. Mezi ranami pěstí se ukáže, že paní Schuhbecková bojuje nejen o lodičky, nýbrž i o manžela – paní Stöckelová se ukáže být milenkou manžela paní Schuhbeckové. Poté co se boj o boty a náčelníka uklidní, stráví ženy noc v obchůdku a pod vedením prodavačky se pustí do

esoterického rituálu, jenž by měl vyhnal z jejich duší zlé duchy. Ovšem na povrch vyvěrají také složité duševní stavy, třaskavá témata a frustrace, ale také povzbudivé dobrodružné myšlenky... Stačí jeden večer, kdy se ženy samy nad sebou pozastaví a najdou sílu usmát se nad svými nepovedenými životy – bolest a smutek vystřídají ironie a úsměv, slzy vystřídá smiřující smích.

A další...

Thomas Vinterberg, Mogen Rukov (Dánsko)
BEGRAVELSEN / FUNERAL (POHŘEB)

Dánskému režisérovi Thomasu Vinterbergovi se v roce 1997 podařil s filmem *Festen* (Oslava), který je natočen dle zásad platformy Dogma, celosvětový úspěch. Divadelní verze pojednávající o složitém až krutém vztahu panovačného otce a zbytku rodiny od té doby s úspěchem vstoupila na bezpočet světových scén.

Ve „volném pokračování“ nazvaném *Pohřeb* pokračují autoři dále v příběhu rodiny Klingenfeldt-Hansenů – tentokrát se rodina sejde po dlouhé době u příležitosti pohřbu otce. Vše se odehrává v domě, kde před 10 lety na své 60. narozeniny otce obvinil jeho syn Christian, že ho v dětství spolu se sestrou sexuálně zneužil. Jeho bratr Michael tenkrát druhý den otce vyhnal z domu. Deset let uplynulo a na pohřeb otce přijel Christian se svou ženou Piou z Paříže, Michaela doprovází přítelkyně Sofie a Henning, syn z prvního manželství. Kuchař Kim se v opuštěném hotelu stará o blaho všech pozůstalých.

Avšak rodině není dopřáno být v klidu. Duch zemřelého otce se neustále zjevuje, nad rodinou jakoby viselo prokletí, jež podrobuje všechny zúčastněné drsné zkoušce nervů. Zdá se, že zhýralé geny po otci nejdou jen tak jednoduše potlačit a ovládnout.

Hra byla s úspěchem uvedena v květnu 2010 ve vídeňském Burgtheatru.

K dispozici máme i překlad do angličtiny.

LISTY Z AURA - PONTU
2/2010

© Aura - Pont s.r.o., Praha 2010
Redakčně připravil Michal Kotrouš.

Spolupracovali:

Alena Bjačková, Eva Bergerová, Jakub Škorpil, Marta Ljubková, Petra Marková, Julek Neumann, Klára Novotná, Miroslav Pošta, Anna Pýchová, Jitka Sloupová, Olga Vlčková.